

עאדא

עיתון קהילת יהודי לוב

ניסן-אייר תשע"ז / אפריל-מאי 2017

164

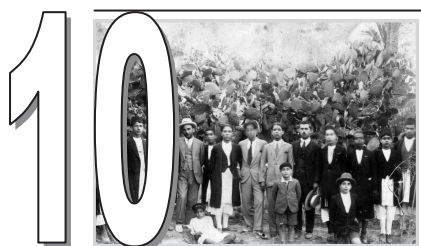
צביעת תמונה אומנותית, אריק דנינו

אור שלום

מרכז לשימור והנחלת מורשת יהודי לוב
ע"ש ר' שלום טייאר זצ"ל
ור' שלום בנעטיה ז"ל
בת-ים

מה ב"עאדא" אפגעס...

ברכת האילנות
על מנהג "ברכת האילנות" שנהגו יהודי לוב בחול המועד של פסח.

לא עוד שבת של כדורגל
המסע של שחקן הכדורגל יגאל מנחם, ממגרש הכדורגל אל בית הכנסת ועריכת דין.

"המשוגע"
שלוש פעמים לפחות הוא חירף נפשו במהלך מלחמת יום הכיפורים, אך התנגד בתוקף לקבל צל"ש. הדחיק את עובדת היותו "הלום קרב". נא להכיר-ניסים מכלוף

כתבות ומדורים נוספים:

דבר העורך 3 | מהנעשה ב"אור שלום" 4 | תמונת החודש 6-7 | פריט מהמוזיאון 8-9 | לזכרם 31

עאדא

דו-ירחון לקהילת יהודי לוב

שנה 21, גיליון מס' 164

עורך: בנעטיה פדהצור

עיצוב גרפי

מרכז "אור שלום"

כותבים

פדהצור בנעטיה, הרב אלון ארביב,

דינה דנון-דבוש

פלטות והבאה לדפוס

דפוס המקור בע"מ

הוצאה לאור

אור שלום

מרכז לשימור והנחלת מורשת יהודי לוב,

ע"ש ר' שלום טייאר זצ"ל

ור' שלום בנעטיה ז"ל

כתובת המערכת

שדרות העצמאות 51 א', בת-ים

טל' 03-6588111

פקס 03-6579090

אתר אינטרנט www.or-shalom.org.il

דוא"ל info@or-shalom.org.il

מען למכתבים ת.ד. 297, בת-ים

ימים ושעות פתיחה:

ימי א'-ה' בבוקר וימים א,ג אחה"צ

כל הזכויות שמורות למערכת העיתון

ולמרכז "אור שלום".

אין לעשות שימוש בחומרים ובתצלומים

המופיעים בעיתון, ללא רשות מהמערכת

בכתב. לתלמידים ולסטודנטים, הרשות

לשימוש בחומר, לצורך הכנת עבודות

שרשים ומחקר, נתונה מראש.

תמונת השער: משפחה יהודית בחארה

של טריפולי שנת 1902. צביעה אומנותית

אריק דנינו.

יוצא לאור בסיוע ובתמיכת

מדינת ישראל

משרד המדע, התרבות

והספורט - מינהל תרבות

בחובת ההחמרה

בשנים האחרונות, אנו עדים לתופעות המזוהות עם התהליך של ההקצנה בחיי הדת. פסיקות שהולכות ומחמירות ועושות את החיים לקשים יותר ובלי טעם וסיבה. אסור ואסור ... כל דבר אסור, כל דבר "המחמיר תבוא עליו ברכה". מדוע? הלא הכי קל זה לאסור, הכי קל זה לומר "עדיף לא". דוגמאות לא חסר, שלוש מהן נוגעות לנו מאוד, במיוחד בימים אלה של חג הפסח. נלך מן הקל אל הכבד (תרתי משמע):

מנהג אבותינו בחו"ל, לצאת בימי חול המועד אל השדות, כדי לקיים ברוב עם את ברכת האילנות, סוג של פיקניק משפחתי. והנה קמים להם אנשים לחוצים ומלחיצים, אחוזי תזזית, שכבר בר"ח ניסן כשהם חסרי מנוחה, מחפשים את העץ הקרוב לקיים את המצווה – "זריזים מקדימים במצוות" יאמרו לך. ומה עם הלחץ? מה בוער לכם? יש לכם את כל חודש ניסן לקיים את המצווה ... ומה עם המנהג היפה של אבותיכם מחו"ל, לא על רגל אחת אלא בנחת, בשמחה, ברוב עם? והמטיפים והדרשנים מבלבלים בשכל, ומטפטים את כף שגם אחרון העקשנים והמקפידים מתחיל להתערער. והכנת הפטאייר, דבר פעוט שהאל ציווה על כל בית להכין לעצמו. "שבעת ימים מצות יאכלו", גם בימים שלא מכרו מצות בחנות.

אסור לדבר, אסור יותר מח"י דקות, עדיף לא להכנס לחשש חמץ גמור ועוד ועוד בלבולי שכל. ואני "מדפדף" אחורה, לא הרבה, 70 שנה אחורה. אל בתי היהודים בטריפולי, בנגאזי ובכפרים. מחפש חנות לקנות בה מצות .. אין! ואני רואה את היהודים הפשוטים, קשיי יום ופרנסה, חלקם לא ידע קרוא וכתוב. היכן הם למדו את כל "התורה" של הכנת פטאייר? כמה כללים והכינו בבית מצות בכל יום ויום. אפילו לא הכינו בערב חג והקפואו, רחמנא לצלן. אפילו שעון לא היה להם, אז איך הקפידו על ח"י דקות? האם ח"ו אכלו חמץ כל הזמן? וודאי שלא. אם העבירה לבת, אב לבן. כמה כללים ושלוש על ישראל. אבל השיא הוא בעיניי כשרות הבשר, או יותר נכון הדרת החלקים הפנימיים לחלוטין מהשוק. הגענו למצב שאי אפשר למצוא את החלקים הפנימיים של הכבש/פרה. לא עסבאן ולא מסרן ולא שאר החלקים. שאלתי ראש מחלקת כשרות באחת העיריות, מדוע? יש מי שעבורו החלקים הללו חשובים והם חלק מהחג שלו. אמר לי – יש חלקים בחלקי הבהמה הפנימיים, שיש עליהם חלב וצריך לדעת לנקות אותם. נו, אז איפה הבעיה? מדוע עשרות שנים זה היה בסדר, ואפשר היה, והאמהות היו מנקות את החלב הזה ובכלל את החלקים ומכשירות אותם לאכילה, ועכשיו לא? שמא אכלו טריפות? מדוע לאסור באופן גורף את המכירה? יבחר כל אחד ואחת אם לקנות או לא, אם להכשיר ואיך או לא, ושלוש על ישראל. יבחרו אטליזים שמעוניינים ויודעים איך לנהוג בחלקים הללו, יכשירו וינקו את החלקים וימכרו. שרימפס וקלאמרי אפשר ובשר בהמה כשרה לא?

דבר למנורה שבתקרה. כח ההחמרה שולט בכיפה, ושולט חזק. והתשובה לכח המעוות הזה היא להמשיך במנהגים ובקיום המצוות, בדיוק כמו שנהגו אבותינו. "אל תפל ממנו דבר". מה שהיה הוא שיהיה. הפטאייר אותם פטאייר כמו שהדינים אותם דינים. דבר לא נשתנה, דבר חדש לא נתגלה שלא היה ידוע לפני 100-90-80 שנה. הקפידו והשתדלו לדבוק במנהגי אבותינו, בלי פחד ובלי חשש. הכל שטויות, הכל דווה פאערה, ואמר לי רב ידוע ומוכר ברמה הארצית, כשהבאתי בפניו את טענותי בנושא – "הכל עניין של כסף" תוך שהוא קורץ לי.

אל תיכנעו, ויחד ננסה למצוא פתרון כנגד אותם מחמירים, כמו הכנה מרוכזת של פטאייר כדי שאפשר יהיה לקנות, או שחיטה עצמית כדי שמי שחשקה נפשו יוכל להמשיך וליהנות. רעיונות יתקבלו בשמחה. עאקבל דאייר, זאיידין ומוש נקצין.

שלכם, בנעטיה פדהצור

מכתבים למערכת

Info@or-shalom.org.il

פקס: 03-6579090 ת.ד. 297, בת-ים

של זליטן שהיה אחד מהנהלה של הג'וינט וכך הוא הצליח.

כמו כן היה חבר ההנהלה של בית הכנסת בושאיף וידידו הטוב של רבי מכלוף שקד (שאכיר) שאבי היה היוזם להבאתו לזליטן כרב וכמורה.

בביתנו התארחו כל נכבדי העדה הערבים והנוצרים וכמובן יהודים מכל קצווי לוב. ביניהם הרב פריג'א זוארץ זצ"ל שהיה מיווד עם אבי שנים רבות ותמיד כשהגיע לזליטן, היה אורחנו הרצוי.

כמו כן אבי התנגד לפיטוריו של רבי חואתו גניש זצ"ל ותמיד טען שקשה לרב אחד לטפל גם ברבנות, גם כמורה וכך הצליח לשכנע לעשות את המהלך את נכבדי העדה: מעתוק שתיווי, יוסף כחלון, צאלח דאבוש, בריכה רובין, חיים כהן ואבי, חיים סלהוב.

פטירת אפרים (עמר) סלהוב

מאת: יוסף (ספו) סלהוב, קרית עקרון

לכבוד מערכת העיתון "עאדא".

שלום רב לכבוד העורך.

שמחתי מאוד לחדש את הקשר אתך, אך לצערי הרב השמחה מהולה בעצב.

מודיע אני לך ולקוראים על פטירתו של אחי, אפרים (עמר) סלהוב, אולי זקן העדה הלובית, והוא כבן 100 שנים.

אחי היה יליד זליתן, והיה ממונה על חלוקת המזון מטעם הג'וינט, שזכו לשם גרמט, לכל יהודי לוב שבאו לטריפולי כדי לעלות ארצה. את התפקיד קיבל אחי ממר יצחק רפאל ומר דובדבני ז"ל.

אחי היה מוכר בטוב לבו והתנגד בכל כוחו שחברי הג'וינט סרבו לתת מנות לעניי הבירה טריפולי, אז הוא ערב את חי ג'לאם ז"ל, השיח

כי לא ישכחז מפיי זרעו

שמחים להודיע על פרויקט חדש וחשוב

לימוד חוויתי וממוקד שמגיע אליכם ישירות לבית הכנסת

הנחלת מסורת התפילה ופיוטי העדה לדור הצעיר

כחזון לשיתופם והובלתם בעתיד בקהילה.

הפרויקט כולל:

מערך שיעורים מותאם ביחד עם הגבאים מידי שבוע בבית הכנסת עם הגדרת משימות למשתתפים.

חומר מסודר, כולל הקלטות לכל נושא.

השיעור יועבר ע"י החזן יצחק בנדויד

גבאים המעוניינים בפרטים נא להתקשר ל 03-6588111 או 050-5307752 או 054-4656080

facebook

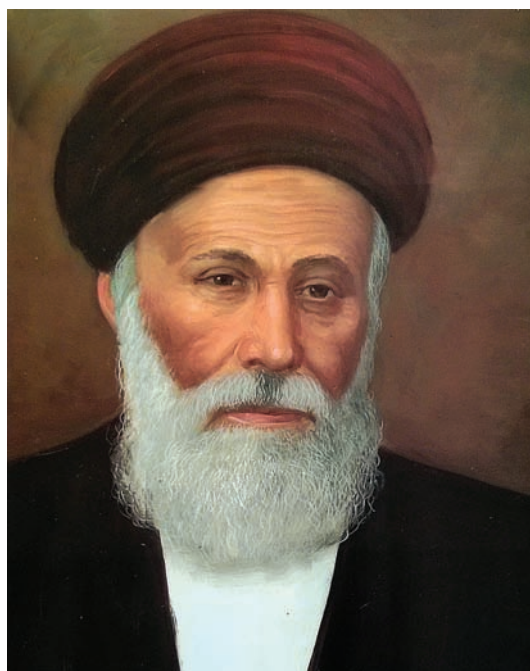
עיריית אשקלון

וועד בית הכנסת
"כמוס יאמין"
מושב בית שיקמה

מושב בית שקמה

שמחים להזמין את הציבור
להילולא השנתית לזכר הצדיק
רבי כמוס יאמין זצ"ל

שתתקיים אי"ה

ביום שלישי, כ"ב בניסן התשע"ז, 18.04.17
בבית הכנסת "כמוס יאמין", במושב בית שקמה
תחילת ההילולא בשעה 18:00

בתכנית:

"לילת אלכס ולנואר" (ליל הפרח והלבלוב)
ברכות, דברי תורה ופייטנים
מכירת נרות - קנדילים של הצדיקים
סעודת מצווה כיד המלך

בהשתתפות:

הרב **יעקב אביטן**, רב המועצה האזורית חוף אשקלון
יצחק בריגה, יו"ר הועדה המארגנת
רבנים ואישי ציבור, משפחת הצדיק, חברי ההנהלה ומכובדים

נא להביא את הקופות

מארכיון התמונות

בית הכנסת העתיק בג'ריאן

הדבר הראשון שתופס את העין בתמונה זו היא הכתובת מעל הקשת האמצעית מול התיבה. המילה "ציון" מופיעה בה בתוך מגן דוד. בית הכנסת הזה, שאני מקווה שעודנו קיים ומנסה לאתר, הוא עתיק יומין.

חלקו מתחת לפני האדמה, כדרכם של בני המקום שחיו בבורות בעומק כ-8 מטר וחלקו מעל פני האדמה. 12 קשתות הנתמכות ע"י 12 עמודי אבן, עוטפות את התיבה, שאף היא בנויה כמו התיבות בבתי הכנסת הגדולים בלוב, עם גרם מדרגות קטן ומושבים ל-6 יושבים, 3 מכל צד. התיבה בנויה על הגבהה מאבן, עליהחלק מעץ עבודת נגרות, וסביבה ספסלים. ההיכל עשוי מעץ, ועל דלתותיו הגדולות כתובים עשרת הדיברות, כפי שזה נראה בתמונה, שישה על כל דלת. שני קנאדל משני צידי ההיכל.

בתמונה הקטנה משמאל נראה המבנה של בית הכנסת מבחוץ.

ניתן להבחין בחלק שנמצא מעל פני האדמה שנתמך ע"י 12 הקשתות, ושדרכו נכנס האור אל תוך בית הכנסת, ובמיוחד לתיבה שבמרכז.

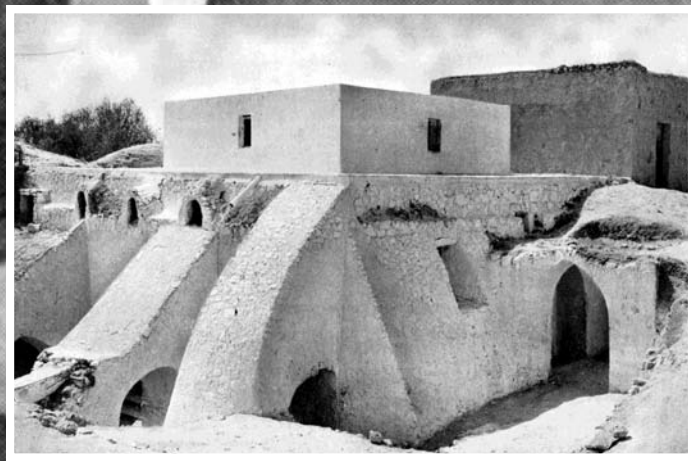
ריהוט פשוט מאוד ומחצלות על המושבים כמו בשאר בתי הכנסת בלוב.

אין לנו תאריך מדויק וגם לא עשור שבו צולמה התמונה, אבל ניתן אולי לזהות את התקופה ע"פ גילו של הבחור. מי הוא?

זה חשוב לנו מאוד, ולו כדי לדעת האם הכתובת "ציון" והמגן דוד הם מתקופת העלייה, או אולי היא הייתה שם הרבה קודם. האם התמונה צולמה ע"י מבקר באחד הביקורים של שליחי עליה, אז זה יסביר יותר.

מי מכם שזכה להתפלל בבית הכנסת הזה וזוכר, נשמח להיעזר בו לצורך תיעוד המקום, שרטוט ומי יודע, אולי מודל שלו בעתיד.

נא לפנות ל"אור שלום", 03-6588111

מראהש - כלי להתזת מי ורדים

ב צילום שלפנינו אוסף בקבוקים להתזת מי ורדים בשמחות, או בשמם בערבית "מארהש". 4 בקבוקים, מתקופות שונות, בעיצובים שונים (וגם דומים). כולם עשויים כסף, בעלי גוף אגסי שמכיל בתוכו את מי הורדים. ה"מראהש" הימני, ככל הנראה הותיק יותר, מסוף המאה ה-19, פרימיטבי יותר, עם עיטורי חריטה פשוטים עליו. שלוש האחרים הם מתקופות קרובות יותר, השליש הראשון של המאה ה-20, כשכבר ניתן להבחין בדוגמאות היותר אופייניות לעבודת צורפים יהודיים, העלים המסולסלים שנעשו בעבודת ריקוע (נקאש). הם מורכבים מ-4-3 חלקים: בסיס, רגל (רק בשניים) גוף ופיה שמסתיימת בראש של נחש.

אם יש דוגמאות נוספות, נשמח לדעת.

ברכת האילנות

בימי חול המועד של פסח, נהגו יהודי לוב, משפחות משפחות, לצאת אל השדות (סאניה) עם מאכלים טובים, נהנים מהריחות המשכרים של ההדרים, ומברכים את ברכת האילנות. מנהג יפה שהיום הפך לעוד מצווה שצריך להזדרז ולקיימה, ופחות להנות.

מאת: הרב אלון ארביב ס"ט

טעם הברכה וחיובה, כתב השטה מקובצת (ברכות מג:): שם וז"ל, וקבעו ברכה זו לפי שהוא ענין שבא מזמן לזמן, והוא ענין מחדש שאדם מברך על עצים יבשים שהפריחן הקב"ה, עכ"ל. בספר לקט הקציר (סי' כב ס"א) כתב דבק"ק לוב וגלילותיה נהגו לברך ברכת האילנות, וכונה בפי הציבור ס'ניית איבאריך נוהגים לברך ברכה זו בחול המועד בדווקא כדי לזכות עוד ועוד אנשים, שהרי רוב רובם של האנשים נמצאים במלאכות והכנות הקדחתניות לקראת חג הפסח, ובחורה"מ הדבר שונה, שהרי כולם לא עבדו מחמת קדושת המועד ובנקל אפשר לרכז את כל הציבור, לברך ברוב עם הדרת מלך. ואף הנשים הצטרפו לשמוע הברכה מפי החזן,

היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאים פרחים מברך: ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שלא חסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להנות (נ"א ליהנות) בהם בני אדם

שנינו בתלמוד במסכת ברכות (מג:), אמר רב יהודה, היוצא בימי ניסן ורואה אילנות מלבליים, כלומר אילנות פורחים, וניצנים עולים, מברך: ברוך את ה' אלקינו מלך העולם שלא חסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם. וכן פסקו להלכה הרמב"ם (פ"י מהל' ברכות הי"ג) הטור והש"ע (סי' רכו).

בתמונה למעלה: חבורת גברים ובהם ר'גבריאל ארביב, ר' חי גאביון בשדות טריפולי בזמן ברכת האילנות

תפילה המיוחדת שנהגו להוסיף מיד אחר הברכה מחמת הרצון העז לזכות ולעלות לארץ הקודש, ארץ ישראל, הוסיפו: שְׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ, וְתִטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ, וְשֶׁם נְקִים מְצוֹת תַּרְוֹמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וְכָל מְצוֹת הַתְּלוּיוֹת בְּאַרְץ אֲשֶׁר הִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ הִיא אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ, "אֶרֶץ נַחְלֵי מַיִם, עֵינֵת וַתְּהַמַּת יִצְאִים בְּפִקְעָה וּבְהָר: אֶרֶץ חֹטָה וְשַׁעֲרָה וְגִפְן וַתֵּאֲנָה וְרִמּוֹן, אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וּדְבַשׁ" (דברים ח, ז ח), פְּאֶשֶׁר צִוִּיתֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ:

ונסיים בדברי הגה"ק רבנו שמעון לביא זצ"ל בספרו כתם פז, שביאר נפלא את מאמר חז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל, וכי בשאר חודשי השנה לא יכול לבוא המשיח? הרי אנו מצפים לישועה ומאמינים שיבוא בכל יום? אלא כותב רבנו שמעון לביא זצ"ל שבודאי שבכל יום מימי השנה יכול לבוא המשיח, אלא שבניסן יש התעוררות מן השמים והקב"ה מכנס את פמליא של מעלה בחודש זה שואל אותם האם ישראל ראויים כבר להיגאל? ועם קצת רצון ותפילות יכולים להביא את המשיח.

מעל במה נכבדת זו אברך את כל הקוראים, בברגת פסח כשר ושמח, עקבאל דיאר זיידן ומוש נקסין.

ואף על פי שנשים פטורות מצוות עשה שהזמן גרמן (דהיינו מצוות שהן בקום עשה ונוהגות רק בזמן מסוים כגון מצות ארבעת המינים בסוכות) מכל מקום ברכת האילנות כן הן יכולות לברך והטעם הוא, לפי מה שכתב בספר טורי אבן (מגילה כ:): לענין מצות הבאת בכורים לבית המקדש, שאף נשים מביאות בכורים לבית המקדש, אף על פי שמחנוכה ואילך לא מביאים בכורים, מכל מקום לא חשיב מצות עשה שהזמן גרמא, משום שדוקא מצוה שאינה נוהגת בכל זמן מצד עצם המצוה נחשבת מצות עשה שהזמן גרמא, אבל בכורים שמחנוכה ואילך לא מביאים מפני שלא מצויים פירות על פני השדה, ואילו היו מצויים עוד על פני השדה היו הימים בני הבאת בכורים, לא חשיב מצות עשה שהזמן גרמא. וה"ה בנד"ד דעצם מצות ברכת האילנות, היה ראוי לברך בכל זמן, אלא שהטעם שמברכים דוקא בימי ניסן הוא משום שאז מלבבלים האילנות, נמצא אם כן שאין הזמן גורם את הברכה, רק הוא תנאי בברכה, ולכן מעיקר הדין גם הנשים צריכות לברך, אך מנהגן היה להסתמך על החזן שבמילא מוציא את מי שלא ידע לברך, ובוודאי פה בארץ ישראל שהן יודעות לברך, תברכנה גם הן ברכת האילנות.

ובספר נחלת אבות (עמ' עה) כתב דאף נהגו לברך ברכת עצי בשמים על פרחי האילן ואח"כ אומרים תפילה מיוחדת למנוחת הנשמות.

משניות "בית מנוחה"

סט משניות "בית מנוחה", במתכונת זהה למהדורה מטריפולי.

- * 10 ספרונים בכריכה קשה
- * כתב גדול וברור באותיות ליוורנו המקוריות
- * "וישם בארון", עם ההשכבות והקדיש בסוף כל כרך
- * קדיש "על ישראל" וברכה מעין שלוש בסוף כל כרך
- * מארז לשמירה על הסט

להשיג במרכז "אור שלום" 03-6588111

אם אתם רוצים להיות מעודכנים בכל מה שקורה בקהילת יהודי לוב
 לקבל הודעות על אירועים, מופעים, פעילויות שונות, פרסומים חדשים
 בלי לחכות למודעות, לעיתון עאדא או ל FACEBOOK
ולהיות מעודכנים הרבה לפני כולם !!
 שילחו הודעת "ווטסאפ אור שלום" ל 050-5307752

 WhatsApp

קבוצת ווטסאפ של "אור שלום"

לא

עוד שבת של כדורגל

הוא היה מהשחקנים המבריקים במגרשי הכדורגל בארץ, ויכול היה להמשיך ולשחק שנים רבות ולהצליח. הלך לו קלף מצוין, אבל ההתחבטות שלו, החיבוש אחר משמעות, מהות ומסורת מבית אבא, קטעו את הקריירה לטובת בית הכנסת והדת. יגאל מנחם, שחקן עבר מוכשר, ועורך דין בעל תשובה מצליח כיום, היה בשני העולמות, ועשה את הבחירה הנכונה, לפחות מבחינתו.

ראיון על כוס קפה וצילום עם כדורגל במגרש.

מאת: דינה דבוש-דנון | צילומים: רן אליהו

מבלי לקבל אישור מהשופט, כשתיק ספורט ביזו. המשחק המרשים, הסתיים בניצחון מוחץ של מכבי נתניה 5:0.

אלא שהזיכרון שנחקק מהמשחק הזה לא קשור לתוצאה שלו, אלא לאירוע הדרמטי הבלתי נשכח בכדורגל הישראלי, שבו שחקן עוזב את המיגרש, כדי להגיע בזמן לתפילת מנחה של ערב שישי, כשכל מה שרצה הוא, לשמור שבת. יגאל נחשב לשחקן כדורגל האחרון הגדול שידעה מכבי נתניה.

הוא עזב בעונה של שנת 92, בגיל 28 וחצי, אחרי 11 עונות בבוגרים, ובזה סיים את הפרק המפואר של הכדורגל לטובת חיים באוהלה של תורה וקריירה אחרת.

התשובה לא בכדורגל

הגעתי לדלת הכניסה של בית משפחת מנחם, על פי ההנחיות בטלפון שהיה צמוד לאוזני. "הדלת פתוחה, אל תסגרי אותה..." נכנסתי, לא סגרתי

משחק ב"קופסא", מתפלל בבית הכנסת

"עזבתי את הכדורגל, כשעוד הייתי טוב. תמיד עדיף לפרוש כשאתה בשיא שלך". אומר יגאל מנחם. זה נכון מבחינתו בעיקר כשפורשים לטובת עולם התורה.

הוא מתכוון בעיקר למשחק הגדול האחרון של מכבי נתניה נגד מכבי חיפה, שמנחם היה כוכבו:

זה היה באחד מימי השישי של חודש דצמבר שנת 1990, באצטדיון הקופסא, שהיה מגרש הבית של הקבוצה. 40 שניות בלבד מתחילת המשחק יגאל מנחם, אז בן 26, כובש את השער הראשון לטובת נתניה, ואת השני כבש ארבע דקות אחרי. האצטדיון על 7,500 מושביו רעש וגעש. נתניה המשיכה להבקיע שער שלישי וגם רביעי, ובעוד המשחק בעיצומו כשהתוצאה 4:0, ביקש מנחם שהיה בתהליך של חזרה בתשובה, מהמאמנים שלו להחליף אותו. אלא שאז היריבה, החלה ללחוץ והמאמנים דחו את בקשתו. מנחם לא היסס ועזב את המגרש בריצה

"עם כל הכבוד, היום כשאני פוגש בתלמידי חכמים בני ישיבות, אני מבין שאדם יכול להגיע לרמות אחרות באישיות שלו, ואני חש בפער התנהגותי ביני לבינם, פער שלא לטובתי. אני לא מרוצה מחלק מהתכונות שלי שרכשתי בדרכי הקודמת". אני מזהה שרידים של תכונה אחת כזאת, שגם אני חוטאת בה לפעמים, קוצר רוח. אין ספק שהחזרה בתשובה והוויתור על הכדורגל, הפכו אותו לאדם הרבה יותר מאופק, צנוע ומצומצם אגו.

לא לטעות, היו ליגאל הרבה רגעים של הנאה והוא משוגע עד היום על כדורגל וצופה בו, אך התשוקה לשחק דעכה מזמן. בהתחלה כדי לא לשחק בשבתות ואחר כך גם לא לשחק בכלל. "היו לי הרבה מאוד תהיות ושאלות, ואז באו התשובות יש עולם אחר והוא מאד יפה" הוא מספר על הלב הקל בויתור על קריירה של כדורגלן לטובת עיסוק בעריכת דין: "התחום שהכי מענג אותי זה לעזור לבחורי ישיבות, ולמשפחות חסרות אמצעים, אני נהנה לתת שירותים לבני תורה וזו דרכי להגיד להם תודה, על מה שעושים עבור עם ישראל".

יש עוד בני משפחה שחזרו בתשובה בעקבותי? "אימי ואחד האחים, השאר מקיימים אורח חיים מסורתי".

יש הפרדה בחתונות, במסיבות?

"לא. אף אחד לא כופה על אף אחד". אנחנו נמנעים מללכת למקומות שלא מתאימים לנו והכל מתקבל בהבנה ובקבלה". חשבתי לעצמי שהעובדה שיש לו אם, רעיה ואח חרדים אף הם, מאפשרים לו קשר משפחתי הדוק ובילוי מהנה בחיק המשפחה, שלא היה מתאפשר באותו אופן, אם הוא היה החרדי היחיד במשפחה.

בית אבא ובית אמא

"אבי משה, נולד בטרופולי כבן בכור למשפחת מנחם שכינויה "פסק" (כמו פסק הלכה). "הוא התייתם מאביו בגיל צעיר. סבתי האלמנה ליזה לבית גביזון עלתה לארץ עם שני ילדיה כשאבי היה כבן שבע ורחל אחותו-דודתי הייתה כבת ארבע."

המשפחה הקטנה שוכנה במחנה עולים בפרדסיה: "כל הילדות שלי נבנתה על סיפורים אותנטיים שסיפר לי אבי מילדותו מהמחנה הזה, שהיה עמוס ביוצאי לוב, לאחר מס' שנים, עברה המשפחה להתגורר בנתניה ואבי שהחל בגיל צעיר מאד לעבוד בנגרות, פתח נגריה משלו ואח"כ הפך לקבלן בניין".

את הדלת וגם לא התפלאתי. ידעתי שיגאל מנחם הוא שומר מצוות, הרי עזב את המגרש במהלך משחק הסטורי בין מכבי נתניה למכבי חיפה, רק כדי לא להחמיץ את תפילת המנחה... נכנסתי, קיבל אותי פנצ'ו כלב המשפחה מסביר הפנים. מנחם התפלל: "הכלב תמיד נובח על אורחים לא מוכרים, איך זה שלא נבח עליך"? כנראה הוא הרגיש שאני ידידותית.

מה תשתי? הוא הניח את הקפה מולי על השולחן. הרמתי את הספל, קרבתי לשפתותיי ונעצרתי... "את צריכה קודם לברך, אחרת אני לא יכול להגיש לך". קצת מבולבלת מהמעמד, חזרתי אחריו על נוסח הברכה שמוכר לי היטב ושותה את הקפה.

נזכרתי באותו יום השבת בו חזרו הורי מביקור היכרות עם הוריו הבולגרים של הבחור שהפך לבעלה של אחותי, הם גרו בסמוך אלינו. אימי חזרה נסערת וצעקה על אבי, (שלא ענה לה), על כך שהעז להביך את המארחים ולהגיד להם שהוא לא שותה קפה שהוכן בשבת... לא ידעתי במי לצדד: באימי, ששתתה את הקפה ובלבד שלא להביך את המארחים וכעסה על אבי שלא ידע להתחמק בצורה פחות פוגענית לטעמה, או לצדד באבי ירא השמים והתמים, שלא היה מוכן לחלל שבת והסביר את הסיבה בגילוי לב ובכך אליבא דה אימי עשה עבירה אחרת: הלבנת פני המארחים. דילמה. זו הפעם היחידה שאני זוכרת שהיה כעס בבית בשבת קודש. והכל בגלל קפה קטן.

עורך דין יגאל מנחם נולד לפני 58 שנה בנתניה למשה ולתרצה והוא נשוי מזה ארבע שנים למירי, אחות רחמניה שעלתה מאוקראינה בשנות ה-70. כיאה לשחקן כדורגל בעבר ולעורך דין בהווה, הוא נמרץ, מתנסח בבהירות, חיתוך דיבורו החלטי, חסר סבלנות משהו, שיטתי, מחד דעותיו מוצקות ומבחינתו אין בלתן ומאידך, אני מתרשמת שאת חלק מדעותיו הוא מקבל בבחינת ראה וקדש.

"שיהיה ברור שום דבר מהפרסום והתהילה שזכיתי להם בכדורגל לא מדברים אלי, לא מרגשים אותי, לא גורמים לי להרגשת מיוחדות ואם לא הייתי חווה את מה שחוויתי, לא הייתי מרגיש רגשי נחיתות כי שום דבר לא משתווה לדרך התורה", אומר מנחם, עשרים וחמש שנים אחרי פרישתו. אורח חייו חרדי, אף שמבחינה חיצונית אין ולא תראו סממנים חיצוניים בולטים מלבד כיפה שחורה קטנה לראשו.

האם תרצה נולדה בפורטוגל, משפחתה עברה לקזבלנקה שבמרוקו ועלתה במסגרת הסוכנות היהודית בשנת 1950 רק עם אחיה הבכור ז"ל. הם שוכנו בקיבוץ קריית ענבים שליד ירושלים. אחרי שנים כשתרצה הייתה בגיל מבוגר, עלו יתר בני משפחתה, כך שהיא לא חוותה איתם את ילדותה ולא נוצרו קשרים משמעותיים עם הצד של האם. האם עבדה בבית אריזה, עבודה שנחשבה אז לעבודה מועדפת, ובגיל צעיר היא הכירה את אביו ונישאה לו. האם נשאה למשפחה הטריפוליטאית ונטמעה בה לגמרי: "שנה לאחר הנישואין נולדתי אני, הבן הבכור, כעבור שנה נולד שמעון, אחרי אילן, עופר והאחרון עלז: עלז על שום מה? מאחר ולא הגיעו בנות אז בבן החמישי החליטו לא להמתין יותר ולהנציח את הסבתא הטריפוליטאית ליזה אל עזיזה, וקראו לו עלז".

גן הילדים, בית הספר ומגרש הכדורגל

"למזלי הרב, נשלחתי לגן דתי שם התוודעתי לתפילת השחרית ולתפילות אחרות, ואני מודה על כך לבורא עולם". את לימודיו היסודיים המשיך בבי"ס "ביאלק" החילוני, ממנו הוא זוכר בעיקר את הכדורגל ואת מכבי נתניה.

אני שואלת על הזיכרון העוצמתי הראשון שלך, ללא היסוס ענה: "העלייה לתורה בבר המצווה שלי, שהייתה חגיגה אחת גדולה". הוא זוכר שבסיומה של התפילה שגרמה לו לתחושת התעלות של ממש, הוא צעד בראש התהלוכה השמחה והססגונית שליוותה אותו בשירה ובמצהלות טריפוליטאיות לאורך כל הדרך מבית הכנסת עד הבית, שם נערכה סעודת המצווה כיד המלך.

גוף בריא בנפש בריאה

האב שבעברו היה שחקן כדורגל בקבוצת הפועל בבית ליד, דחף להישגיות, ותמיד הדגיש את החשיבות הרבה של הלימודים, ואת החשיבות להיות מוביל ולא מובל. יגאל שמאמין בגילגול נשמות ורואה באביו את הגורם המיסטי שהביא אותו לשחק כדורגל: "הייתי צריך לשחק כדורגל ועזבתי ברוך השם בזמן".

כבן בכור, יגאל רואה בעצמו את הסנונית הראשונה ששמעה בקולו של האב: "אותי זה דחף ללמוד". את לימודיו התיכוניים עשה בתיכון "טשרניחובסקי", בי"ס חילוני אף הוא, "בו קיבלתי רעב לידע" הוא אומר. בערך בגיל 15, החלו השאלות לגבי אמונה ודת. לא קיבלתי את מה

שהכתיבו לי בבית שיש אלוהים ושיש תורה, והפכתי לאתאיסט".

בכיתות י' ו-י"א, המשיך לשלב לימודים עם הכדורגל בקבוצה הבוגרת של מכבי נתניה. הוא חזר מהאימונים כשהוא מותש ונאלץ ללמוד עד השעות הקטנות, בחדר שחלק עם אחיו שמעון. האור בחדר הפריע לאחיו לישון ועל רקע זה, הוא זוכר הרבה חוויות.

אותות ומופתים בתשובה חרדית

וחזרה לכדורגל: "אני זוכר שחזרתי ממשחקים מוצלחים והרבה פעמים הייתי שואל את עצמי מה המשמעות, כי הרי לא יכול להיות שבזה

מסתכמים החיים. התחלתי להשתתף בסופי שבוע בסמינרים לחוזרים בתשובה, חקרתי ושאלתי עד שהגיעו תשובות עם הוכחות."

"איך הגיעו ההוכחות?" אני שואלת.

"מסיפורים של אחרים אך גם מחוויות אישיות שלי:

למשל, כשהייתי בן עשרים וארבע, מכבי נתניה הציעה אותי

"למכירה". באותה תקופה קראתי חוברת של רבי נחמן

מברסלב בעניין של לשון הרע. החלטתי שאני מפסיק לדבר

לשון הרע ולראות לאן זה יוביל אותי. מאותו הרגע התרחשו

דברים במגרש שלא הייתי רגיל אליהם, הדבר הביא לביטול כוונת "המכירה" ואחרי שלושה

חודשים הייתי בנבחרת. הכל משמיים"

עוד דוגמה: "באותה שנה (עונת 87) היו שבתות שלא הורכבתי. כשהמאמן נשאל ע"י עיתונאי

מדוע אני לא מורכב? המאמן הסביר שבמשחק איתי הוא צריך שני כדורים: אחד עבורי ואחד

עבור הקבוצה, בעצם מה שהוא טען, שאני משחק כאילו אני לבד במגרש ולא יודע לשחק בקבוצה.

שמעתי את התשובה של המאמן, רציתי להגיב בחריפות, אך למזלי החלטתי לנהוג באיפוק. זה

היה ביום רביעי. ביום חמישי, שני חלוצים שלנו נפצעו באימון ולא הייתה למאמן ברירה והוא

הרכיב אותי. הבקעתי שלושה שערים נגד בית"ר ירושלים."

"היה לי גם סיפור גדול עם "הצדיק מיבנאל", אליו נחשפתי דרך חוברת שהוא כתב. לא הבנתי

מיהו. החלטתי לנסות ליישם את מה שכתב. הרמתי עין לשמים ואמרתי: אני לא מכיר אותך

אבל אנסה, ופעלתי לפי ההוראות שלו, ואז העולם התהפך עלי תוך עשרים וארבע שעות

והדברים הסתדרו באופן מדהים ומאז דרכי קשורה בדרכו"

יש לו סיפורי נסים לרוב: "ראיתי רב שהחזיר את מאור עיניו של ילד עיוור, ללא נגיעה וללא ניתוח,

רק בעזרת קריאה ובעזרת תיקון מסוים. תופעות עם מימד על טבעי, שמעורר מחשבה ופליאה. יש

דברים שנוכחתי בהם שהם מדהימים ופלאיים בתורה עצמה שאי אפשר להפריכם."

מליטוש יהלומים להיכל המשפט

כאשר פרשת מכדורגל, לאן פנית?

"הלכתי לעבוד במלטשת יהלומים, אך אחרי כמה חודשים הגעתי למסקנה שהעבודה לא מתאימה לאופי שלי, והחלטתי ללכת ללמוד מינהל עסקים, ובין לבין פתחתי עסק לשליחויות עבור משרדי עורכי דין. דווקא בשנת הלימודים האחרונה לקבלת התואר במינהל עסקים, החלטתי שגם בזה אני לא אעסוק ועזבתי כי היה לי חבל לבזבז עוד שנה, ועברתי ללמוד משפטים" והשאר היסטוריה, כמו שאומרים.

הנשים של חייו

נשות המשפחה: סבתא, אמא, רעיה, תופסות מקום מרכזי בחייו של מנחם: "עקרת בית היא מחמאה גדולה מבחינתי: היא עיקר החוויות של כל אחד ואחת מבני המשפחה, חלק מהותי, חלק מעצב. ריחות וניחוחות המטבח שמפיקה אמא, הם שנותנים הרגשה חמה, קסומה, משפחתית ששום דבר אחר לא ישווה לה, ולא סתם התורה מייחסת לאישה תפקיד חשוב ומהותי מאד" הוא אומר וממשיך "אם יש נתינה לאחים שלי ולי, זה ממה שראינו בבית. החסד, החמלה והאכפתיות כלפי האחר. קשה לנו להבין התעלמות ממצוקות של אחרים."

הסכמתי איתו וסיפרתי, שאני זוכרת כשגרנו במעברת מחנה ישראל, הייתי ממש ילדה קטנה. הייתה מצוקה כלכלית כמו אצל רבים, אבל לא אשכח את הסוניות-צלחות מלאות באוכל לשבת, שאימי היתה מכינה לאנשים גלמודים ואבי היה הולך ומחלק אותן "לכתובות המתאימות". חינוך וערכים.

סבתא ליזה אל עזיזה

כשהוריו נישאו, היה זה אך טבעי מבחינת אביו, שהסבתא שהתאלמנה בגיל צעיר כשהייתה מטופלת בשני ילדים קטנים: בן ובת, תגור עם בנה הבכור, בבית שהתנהל עפ"י אורח חיים על טהרת המסורת הלובית: המאכלים, התפילות, המנהגים והשפה. השפה (של האב) העסיסית שיגאל דובר אותה על בוריה.

קולו היציב והברור של יגאל-הנכד הבכור, שקרוי על שם בעלה השני של סבתו הנערצת, הופך לנמוך ומלא רוח כשהוא מדבר עליה: "סבתא הייתה הדמות המרכזית בחיי. הסבתא הטרופוליטאית מהסוג העתיק, הטהור, המשובח, הטוב, הנקי, הנתינה ללא תנאי, ולמעשה כל עוד היא חיה היא הייתה החיים שלי. היחסים בינינו

מהאווירה
הלו בית
הייחודית
האופפת את
הבית
והאוכל
המשובח.

מי את מירי? ה"מכתוב" משמיים

את רעייתו מירי ממוצא אוקראיני שעלתה בתחילת שנות השבעים בעליה הגדולה מברית המועצות דאז הכיר בקופת חולים: "חיכיתי בתור לרופא היא ירבה מולי עם ספר והייתה שקועה בקריאה ולא הרימה אפילו עין. היא מצאה חן בעיני. בתורה נכנסה לרופא וכשיצאה ממנו, הגיע תורי. לא נכנסתי, ידעתי שאם אחמיץ את ההזדמנות לא אראה אותה יותר. אזרתי אומץ ואמרתי לה: אם לא נדבר עכשיו אז כנראה שדרכינו לא יפגשו

שנית". הם החליפו טלפונים. נפגשו, יצאו בתמונה למעלה:
הסתבא והאבא
משה.
בתמונה למטה:
סתבא ליזה

שבוועיים-שלושה ונפרדו. לאחר תקופת פרידה שארכה כחמש שש שנים, לפני כארבע שנים ובה שניהם לא יצרו זוגיות אחרת, חידשו את הקשר וכעבור מס' ימים, הציע לה יגאל נישואין. "יש במירי, שלפעמים אני קורא לה טריפוליטאית בתחפושת של אוקראינית, שילוב של הטוב משני העולמות" ומוסיף: "היא בנויה מהערכים הנכונים ובעלת השכלה רחבה בתחומים רבים. אני חש את ההתערבות העל טבעית בינינו. שום דבר לא הגיוני, שנינו באים מרקע שונה ויחד עם זאת אנחנו מאד דומים" וממשיך: "היא רוחנית ויש בינינו שפה משותפת במימד שלא ניתן לתיאור, מה עוד שאני מאד מתחבר לעבודתה כאחות ראשית בבית חולים, עבודה שכולה חסד ונתינה ולכן היא מאד מתאימה לי", הוא מסכם

נתניה שלי, ירושלים שלי

מהי נתניה בשבילך?

"נתניה היא בית של עבר, של הווה ושל עתיד. מה שיחליף את נתניה, זו רק ירושלים, אם אחליף את נתניה בעתיד זה יהיה רק עבור ירושלים".
נולדת בנתניה בה יש אוכלוסיה גדולה של יוצאי

היו של אהבה מעבר לטבע. אהבה נטו".
הוא לא שוכח איך בארבע בבוקר סבתא ליזה הייתה דוחפת לו ולשמעון אחיו, בקבוקים עם חלב חם. נדמה לו שזה נמשך עד כיתה ג'. הנכדים אתם גרה באותו הבית מיום היוולדם היו מרכז עולמה, והוא כנכד בכור, זכה בבכורה, גם אצלה. לא פלא אפוא, שהתמונה היחידה העומדת בגאון בפנינת העבודה שלו, היא זו של סבתא ליזה ז"ל.

באיזה גיל היית כשסבתא ליזה נפטרה?

"הייתי בגיל עשרים ושבע כשהיא נפטרה. הדבר הכי בולט בשנה שאחרי פטירתה הוא שהיינו שלושה אחים ששיחקו כדורגל, ובאותה שנה שלושתנו פרשנו מכדורגל, כל אחד מסיבותיו הוא: אני בגלל הדת, אחי שמעון בגלל שהתחיל לעבוד ביהלומים ואחי עופר כי החל בלימודיו" ומוסיף: "אני זוקף לזכותה את פרישתנו באותה השנה". כששמעתי אותו, קלטתי שיגאל מבטא את הרעיון שבמותה היא ציוותה לשלושתם את החיים... החדשים, נטולי קריירה של כדורגל, שלדידו הם חיים יותר נעלים ויותר איכותיים.

אמא תרצה כוכב העל

הוא מדבר על אימו בהערכה, בכבוד ובחיבה "אימי סוג של כוכב על, היא אישה נוחה ונעימה, וצלחה את חיי הנישואין שלה בבית משותף עם סבתא-חמותה, כשהמסורת הטריפוליטאית עטפה אותה מבלי יכולת הימלטות". גדולתה של אימי לבשה דמות של מלאך. למרות שזה לא קל, בזכות אופיין הנוח והחשיבות של יחסי אנוש טובים ושמירה על חיי המשפחה, שתי הנשים הסתדרו ביניהן יפה: "סבתא שימשה לאימי כאם וכמורה. לימדה אותה לבשל, והתברר אח"כ שהתלמידה אימי התעלתה על מורתה". הוא זוכר שכל הבישולים של סבתא שלו היו בגדול כמו במסעדה. סירי ענק עם תבשילים מהבילים המדיפים ריחות מעוררי תיאבון, קערות בקוטר גדול מאד מלאות סופגניות (ספנג'), תבניות עם הבולו הענק, החם והריחני עם הביצה. המיגדנות לפורים, ואי אפשר שלא להזכיר את כוס התה של הבית הלובי, שסוגר כל ארוחה דשנה. הכל היה בגדול.

האם תרצה מחוברת מאד לבנה הבכור יגאל: "אני החייל בצבא של אימא. הצבא שלה: כל ילדיה- אחי, שהוכיחו שהם מעניקים מעל ומעבר".

הוא מספר בגאווה שמעדניה של אימו עלו על אלו של מורתה-סבתא ליזה, עד היום מתענגים על המטעמים. את החגים בחיק המשפחה הם חווים עם אורחים מעדות אשכנז, שנהנים

המשפחה, לקחה את הסליימה ופיזרה לתרנגולות, וכך חוסלה ארוחת הצהרים. כמה כבוד וחיבה חשתי כלפי הסבתא הצנועה והעדינה הזו. הרי הקצינה באה לבדוק מצב כלכלי, ומה יותר משכנע "מלחם העוני" שהכינה עבור משפחתה, אך לא !!! אם הקצינה באה מעולם אחר ולא יודעת שאנשים אוכלים גם אוכל צנוע כזה, אז שזה ישאר ככה. איזה סיפור מקסים.

לרעות בשדות זרים ולחזור לבית שבלב

יגאל מנחם נמצא במקום מאד טוב לו והוא חוזר בתשובה שלא יחזור בשאלה. אבל, בכל זאת קשה לו לחיות בלי החיבור, הלחלוחית והחיבוק של ההווה היהודית הלובית הטבועה בדמו, בשנים האחרונות געגעועיו גורמים לו לחזור הביתה מבלי לפגוע כהוא זה באורח חייו החרדי. אפשר גם וגם.

שאלה: אתה קשור לבית כנסת מסויים?
"גדלתי על בית כנסת "יד לגיבורים", עזבתי בגלל הרצון ללמוד בעיקר בתחום הרוחני" הוא מספר. יש ליגאל הרבה אהבה לקהילה של יהדות לוב, אבל כתוצר של בית מדרשה החרדי אשכנזי של ש"ס, הוא מדבר בנימה שנשמעה לי כחוסר הערכה ראויה לדרך קיום מצוות התורה של יהודי לוב, שהביאה אותו לרעות בשדות זרים: "בבית שמרו על המסורת, כמו כל הטרופוליטאים, מעין הכלאה של כל מיני דברים ביחד. ב"עדה הלובית היה הרבה חוסר ידע והדבר הזה הוביל אותי לחפש במקומות אחרים ולהיחשף לתרבויות אחרות, שונות מהתרבות הלובית", הוא משתף.

"בשנים האחרונות אני סוגר מעגל וחזרתי לבתי הכנסת של הלובים שבהם הרבה תמימות והרבה שלמות. שם נעים לי ואני מרגיש בבית". חיק יהודי לובי, לא עוזב את הלב.

מזמור ליגאל: לא רק ההווה היהודית הלובית בבית כנסת, הייתה חסרה לו, הוא התגעגע לצלילים המרעידים את מיתרי הלב: שנים רבות התכחשתי לפיוטים בסגנון יהודי לוב. היום אני משוגע עליהם. אבי ואני נוהגים להקשיב לפייטנים החביבים עלינו כמו: קלימו דוס, יצחק ושאל חיון, וגם משה חבושה שאינו לובי". סיפרתי לו שאני בעצמי נחשפתי לחבושה מספר פעמים באמירת סליחות בכותל בערב האחרון שלפני יום הכיפורים ונכבשתי. הסגנון שלו מדבר אלי. ממש אחד מאיתנו. צלילים מהל(ו)ב.

לוב, יש לך סיפור או זיכרון שאתה יכול לספר לי? חבר שלי סיפר לי על סבתו שהייתה שכנה שלנו. סיפר הבחור: היה זה לפני פסח, סבתי ישבה בחצר והכינה סליימה משאריות הלחם היבש, כשמסביבה קרקרו תרנגולות הבית, שהיו מצויות בהרבה חצרות בזמנו. עודה עסוקה בהכנת הסליימה, נכנסה לביקור פתע קצינה מהצבא לבדיקת המצב הכלכלי. הקצינה ראתה את הסליימה והתפעלה מכך שבבית דואגים לתרנגולות ו"מכינים עבורן אוכל מיוחד להן". הסבתא התביישה להגיד שהאוכל מיועד לבני

לאלה מכם שקצת פחות מחוברים לכל הטכנולוגיות של היום, לוואטסאפ או לפייסבוק, ובכל זאת לא מספיק מבוגרים כדי להיזכר בערגה בהכנות לפסח, כשהיינו ילדים. דברים שלא מזמן ממש עוד היו, ועכשיו ספק אם עודם. פורסם ברשתות החברתיות, בלי שם הכותב.

המרהזה, התערבב עם ריח אקונומיקה, זה הבושם היחיד שהריחנו בפסח...
 הירקות הטריים, הפול הירוק שישבנו וקילפנו, האפונה הירוקה והמתוקה, שקצת קילפנו וקצת אכלנו... והחרשוף שהרתיחה לנו סיר מלא עם לימון, ואכלנו אותו כמו גרעינים.
 והכנת הלאהליק עם התמרים והאגוזים שתמיד רצינו שישאר לנו. טעים!!
 זוכרים את ה'שיירה' של כל הילדים עם חבילת מצות שכל ילד הרים מהמכולת, הועברו אחר כבוד לחדר השינה, אסור היה לגעת עד ערב החג! והכבש הקטן שלא פעם נשחט לכבוד פסח. והמסרן שניקו אותו עד שיצא לבן כשג.
 היו ימים יפים ותמימים, נשאר הרחות והזיכרונות שילכו איתנו לעד, ילדינו לא יבינו זאת לעולם.
 יא חסרה על אימותינו הטובות ההגונות והישרות, לא יהיו עוד
 נשאר רק להתרפק על הזכרונות ועל הימים ההם.
 עקאל דאייר, כל סנה בכייר, זיידין מוש נק'סין.
 אמן ואמן

זכרונות ילדות של חג פסח בבית טריפולטאי איך שנגמר פורים מתחילים לנקות, המזרונים והמיטות והשמיכות מוצאים החוצה, ואז בדלי עם אמה (זוכרים!?! המשחה הצהובה) ואקונומיקה ורוקח...כן, הצמר פלדה... שהכינו לקראת הקירצוף (היום.. חבל על הציפורניים..חח)..
 תמיד נשמעה איזה קריאה מאחת השכנות: "חנה ויין וסלת'י...!!"
 הייתה תמיד תחרות ביניהן, מי הכי פאלחה, מי הכי נדפ'ה...!!
 ואימא היתה כורעת על הברכיים, ומתחילה לשפשף פנלים וקירות והחלונות והדלתות, ואחר כך יאלה נסייק'ו ונשפו...
 תמיד היתה אומרת: "פסח וכ'פור מה נכלתוש...".
 ובערב התלוננה - "וואלה אליום נה'דית'..".
 ואנחנו הילדים אכלנו בחוץ עד ליל הסדר, כשנכנסנו ויצאנו "יאסר, חדת'י הבלוני אזרר' הדוני"!!... חראם, חמס...!
 ואז הגיע שלב הקניות, התבלינים החדשים, חרארת', הכרוויה והכמון טרי, הק'רפה, הניחוח הזה....אין כמוהו, כשישבה על הרצפה וכתשה עם

חברת אייס ספיד מתמחה בתחומים רבים במחירים נוחים וזולים:

- * הובלות בקירור ויבש
- * הובלות ושיווק חומרי ניקוי וכלים חד פעמיים
- * הובלת מזון עם רשיונות מיוחדים ממשרד הבריאות

פרטים בטלפון: 054-2323638 (ישראל)
מייל: icespeedv@walla.com

מוסך מינו ברדה (1989) בע"מ

פחחות וצביעת רכב

מורשה משרד התחבורה * רשיון 10225

הסדר עם חברות הביטוח:
ישיר, הראל, מגדל, 9000000, כלל, מנורה
מורשה איווקו

רח' היוגב 2, (פינת היוצר), א.תעשייה חולון
טל' רב קווי: 03-5508313/4, פקס: 03-5595893, טל' נייד: 052-6453332

ר"

המתשוגע

14 שעות שכב ניסים מכלוף (מגן) מאחורי טראסה לצד גופת המ"פ שלו, עליה הגן מהתופת של רמת הגולן * הוא חדר לבדו אל מעבר לקווי האויב למשך 24 שעות כדי לדווח לכוחותינו על תזוזה אפשרית * סיכן את חייו כשיצא לבדו אל תוך שטח הכוחות הסורים כדי לחבוש את חברו המ"פ חיים בוארון, ומשגילה כי הוא נהרג ולבד אינו יכול לחלצו, חזר בדילוגים ובאיומי רובה, גייס למשימה שלושה מחבריו ויחד חילצו את המ"פ.

עשוי ללא חת בעל לב ציוני נדיר, תוצרת עמרוס.

מאת: פדהצור בנעטיה

התמקמנו בחורשה לצורך זיווד הטנקים, שלושה היו קדימה, שניים בצדדים ואחר אחורה. לפתע נפתחה לעברנו אש תופת ותוך דקות, שלוש הטנקים הקידמיים נפגעו. כיוון שהטנקים היו קרובים אחד לשני, היו פצועים רבים. מישהו שאל "יש חובש?" ומכיוון שלא היה במקום חובש, והיות והיה לי ניסיון עם בקיבוע שברים של עיזים במושב, התחלתי לטפל בפצועים. היה בלגן גדול תופת, ירי מכל הכיוונים ומכל הכלים, שריפה גדולה פרצה והכל היה אפוף עשן".

ביום הרביעי למלחמה, נפצע המ"פ משה ניר קשה מצרור של מקלע שנורה לעברו מטנק סורי ופונה לאחור. ניסים "החובש" ביקש מאיתן הנקין, מפקד הטנק מבני הבילויים, שיחד למדו בילדותם בכפר ביל"ו, לפנות את המ"פ אל מאחורי הטראסה, כדי לא להחליש את רוח החיילים שיראו את מפקדם פצוע. ניסים השכיב אותו על אלונקה וכיסה אותו. במשך כשלוש שעות סעד אותו, שטף את פניו ודיבר איתו שהנה מגיע מסוק ושלא ידאג. לא מסוק ולא נעליים. במקום מסוק, הבחין ניסים שהכח נסוג ארבעה ק"מ אחורה לתדלק, ואותו ואת המ"פ השאירו מאחור.

"נשארנו לבד, אני והמ"פ הפצוע". כעבור שלוש שעות מאחורי הטראסה מת המ"פ. הסורים שהבחינו שהכח הישראלי נסוג, התקדמו לכיוון שלנו.

"אמרתי לעצמי, אלוהים ישמור. זה הסוף שלי. לא ידעתי לאן נסוג הכח, אני לא יודע את הסיסמה ואם אנסה לחלץ את עצמי, בטוח ירו בי, ומצד שני, לעזוב את גופת המ"פ לבד, יש מצב שיאכלו אותה זאבים או שועלים ולזה לה הסכמתי כי ידעתי שאני לא אסלח לעצמי כל החיים. אמרתי לעצמי שאיתן, מפקד הטנק, בחיים לא יעזוב

בשעה שחבריו ובני גילו במושב הפכו עם גיוסם לטבחים ואפסנאים (שבוע שבוע, כדי לסייע בפרנסת המשפחה) היה ניסים מכלוף נחוש להתגייס לחיל קרבי כדי לתרום למדינה. הוא גויס לחיל השיריון וזכה בפי חבריו לכינוי "מכלופה".

כישוריו באו לידי ביטוי כבר במלחמה הראשונה בה השתתף, מלחמת ששת הימים. הוא נלחם בחזית הירדנית, כשבאחד הימים היה עליהם לכבוש את בית הקיץ של המלך. כשהגיעו עם הטנקים הם גילו שמפקדם ברח. ניסים, בלי לאבד עשתונות, הוביל את הכוח ועמד במשימה. במלחמת יום הכיפורים, היה ניסים כבר בן 35, נשוי ואב לשני ילדים. אל המלחמה הוא הגיע באוטובוס שנכנס לתחומי המושב ואסף חיילים. כבר כשהגיעו למחנה "כורדני", גילו את גודל הקטסטרופה. מתוך 36 טנקים שהתחילו את העלייה צפונה לרמת הגולן, הגיעו רק שישה. כל האחרים נתקעו בדרך.

כשהגיעו לגשר "אריק", ירד להם האסימון והתחוויר להם מה שמתרחש ברמה פנימה. "אל תעלו, כל מי שעולה נהרג" אמרו להם שני חבר'ה שהכיר שירדו במהירות מכיוון הרמה. "ראינו גם כוחות הנדסה מכינים את הגשר לפיצוץ, בכוונה לעצור את הכוחות הסורים מלהמשיך בדהירתם לכיוון טבריה".

"מה זאת אומרת אל תעלה? אנחנו נשלחנו לשמור על טבריה, זה לא מה שחינכו אותנו" אמר לעצמו, ויחד החליטו להמשיך צפונה. הקרבות היו קשים ביותר, המראות בדרך צפונה עוד יותר, ריח חזק של שריפה, גופות של חיילים בכל פינה.

"עד שהגענו לרמת הגולן, נותרו רק שישה טנקים במצב כשיר.

שאלו אותי שוב, אתה נשוי ? אמרתי כן, יש לך הורים ? אמרתי כן, יש לך ילדים ? אמרתי כן. אז אתה לא מתאים. מה זאת אומרת לא מתאים, עכשיו אחרי שאמרתי כן אתם רוצים להוציא אותי שפן ? עזוב אותך, למה להשאיר הורים שכולים, אישה אלמה ילדים יתומים, עזוב אותך, אין סיכוי שמישהו יחזור משם. זה בסדר, אני הולך ובע"ה חוזר. בחצות לקחו אותי בזחל"ם ואמרו לי קפוץ, כדי לא לעודד את תשומת ליבו של האויב. קפצתי, הסתכלי לצדדים וחיפשתי טנקים ישראלים נטושים. מצאתי אחד ונכנסתי לתוכו. ישבתי בפנים מת מפחד, כל דקה עברה כמו שנה, ואני מביט דרך הפריסקופים של

הנהג, ומאזין אם יש קולות של תזוזה או רעש. כל רעש הכי קטן ואני מת מפחד ואני מרגיש שבאים להרוג אותי. בלי אוכל ובלי שתייה וגם ללא עשיית צרכים. אחרי 24 שעות באו ואספו אותי בחזרה. איתן הנקין, מפקד הטנק וחברו מילדות מוסיף "מאחר וידעתי שזו משימה מיוחדת, שלא בטוח שחוזרים ממנה בשלום, אמרתי לחיילים שהמתנדב שייצא חייב להיות שלם עם עצמו. לא רציתי לקחת על מצפוני את המפגש עם אמו או אשתו של החייל שאבחר. זה היה מדהים להיווכח שמגן לא היסס. מדובר בחייל מיוחד, האמיץ ביותר שהכרתי".

וכאילו לא הספיק לו, אחרי 12 ימי לחימה, הגיעו לארץ תגבורות של אנשי מילואים ששבו מהגולה וביקשו להצטרף ללחימה. אל הגדוד של ניסים הגיע מפקד טנק שנעדר מהארץ למעלה מחמש שנים ולא היה מיומן בהפעלת טנק. צרפו אותו לצוות של ניסים. "באחת ההפגזות הוצאתי את היד לסגור את המדף של הנהג, באותה שנייה בדיוק צודד המט"ק את הצריח וריסק לי את היד. צרחת וביקשתי שיביאו שני קרשים, ובידי השנייה קשרתי לעצמי את היד עם תחבושת אישית, קיבעתי עם משולש בד ואמרתי שהמלחמה גם ככה מסתיימת תוך יום יומיים, אני יכול להמשיך. ככה נלחמנו במשך עשרה ימים עם יד מרוסקת קשורה." כשנכנסה הפסקת האש לתוקפה, שלח איתן את ניסים לבית החולים בצפת, שם מלבד הפציעות הפיזיות, זיהו אצלו סוג של "הלם קרב" וציוו עליו לקפוץ הביתה ל 24 כדי להראות שהוא חי ולאחר מכן ישלח למכון וינגייט, שם רוכזו כל

אותי, הרי גדלנו יחד, למדנו יחד ואף שיחקנו יחד בקבוצת הכדורגל. אני בטוח שהוא יבוא לחלף אותי. חשבתי לעצמי שהדרך היחידה לשרוד עד שייגיעו לחלף היא להעמיד פני מת. וכך עשיתי. התחפשתי למת, כיסיתי עצמי בשמיכה יחד עם גופתו של המ"פ וכך שכבתי לצידו כ 14 שעות.

ראיתי במרחק כמאה מטר ממני חיילים סורים משפרים עמדות וידעתי שאם יראו אותנו, יוודאו הריגה. בארבע לפנות בוקר, אני שומע פס..פס..פס.. ואני רואה שמאותתים לי עם פנס "עיני חתול". אני לוחש להם: חבר'ה אני פה, אנחנו פה, בואו מהר. הם לקחו במהירות את האלונקה, והחזירו אותנו לגדוד"

הלחימה המשיכה וביתר שאת, ולמחרת אומרים לי "חבר שלך, חיים בוארון, שהתגייסתם יחד באותו היום והייתם יחד בטירונות, נפצע ורוצה שאתה תחבוש אותו. אבל יש בעיה קטנה, כל מי שמגיע קרוב אליו יורים עליו, שמור על עצמך !. בלי לחשוב פעמיים, רצתי בזיגזגים. כשהגעתי אליו ראיתי שאין מה לעשות, חיים היה הרוג מפגז בראשו, לא מכדור כמו שאמרו לי. סידרתי לו את הפנים שיראה אנושי. בוארון היה גדול מידות, מטר תשעים וחמישה ס"מ ומשקל של כמאה ועשרים ק"ג. ניסיתי לחלצו, ולא יכולתי". הוא שב בדילוגים, חומק מהכדורים השורקים, וביקש מכמה חיילים שיבואו איתו לחלף את גופתו של בוארון. כשראה שאיש לא מתנדב, איים עליהם בנשקו ובסוף חזרו הוא ושלושה חיילים, מרחק כ 700 מטרים והביאו את הגופה.

"לא הספקתי לנוח, באו אלינו ואמרו שמבקשים מתנדב שילך את מעבר לקווי האויב, וידווח במכשיר קשר מה הוא רואה. אני שרק לפני כמה רגעים דילגתי וחילצתי את בוארון, הייתי בטוח שהפעם ידלגו עלי. אבל לא ! אני רואה שכל אחד מהחיילים שמסתכלים עליו מזיז את פניו לצדדים, מגרד בראש, כאילו אומר, לא אני. כשהגיעו אלי, איתן הנקין אמר לי, לא. אמרתי אין דבר כזה, אני הולך, אני יודע איך לחזור. אבל עכשיו רק חזרת. לא נורא אמרתי, אני אלך ואחזור. נתנו לי מכשיר קשר ואמרו לי - אתה משתמש בו רק במידה ואתה מבחין בתנועה של הכוחות הסורים. אם כלום לא קורה, אתה לא עושה כלום. נוריד אותך בקרבת מקום בחצות ונחזור אחרי 24 שעות לקחת אותך וכך יזכו הכוחות שלנו לקצת מנוחה.

”
ולמחרת
אומרים לי
”חבר שלך,
חיים בוארון,
שהתגייסתם
יחד באותו
היום והייתם
יחד בטירונות,
נפצע ורוצה
שאתה
תחבוש אותו.
אבל יש בעיה
קטנה, כל מי
שמגיע קרוב
אליו יורים
עליו, שמור
על עצמך !”

הלומי הקרב.

"מי ידע בשנת 1978 מה זה "הלם קרב", איך מתנהגים. לא הלכתי לוינגייט, וגם את הצ'קים שקיבלתי במעטפה צהובה החזרתי. לא יכולתי לגעת בהם, החזרתי הכל, כחצי מיליון שקלים במושגים של היום".

ניסים שהדחיק את עובדת היותו "הלום קרב" שב לחייו במושב וניסה בכל כוחו לשכוח מהמראות של המלחמה, שינה את שם משפחתו למגן, והמציא סיפור כאילו הוא השתגע, אושפז בבית חולים לחולי נפש ואף תלה את עצמו, והעיקר שיעזבו אותו לנפשו.

"בימים שלאחר המלחמה היו באים לבקר אותי כאלה שחבשתי ועזרתי, וכל פעם הייתי נזכר ביריות, בקרבות, בהרוגים ובחתיכות הבשר שאספתי. הייתי רואה בשר באיטליז והייתי הולך למות. שבע שנים לא אכלתי בשר."

יום אחד הגיע זימון לוועדת צל"ש, ברחתי ואמרתי, לא רוצה כלום!"

במשרד הביטחון קפצו על המציאה ובמקום להתעקש על כך שההתנהגות של ניסים מקורה באותו "הלם קרב" ושמדובר במצב פסיכי, שיתפו פעולה, הורידו לו את אחוזי הנכות ולקחו את הצ'קים.

באותה מסגרת של שפיות, חזר ניסים לגדוד וביקש לשוב ולשרת. רק בעקבות התערבותו הישירה של הרמטכ"ל דדו ז"ל הוא חזר לשרת בימחיים בכל רחבי הארץ ושירת עוד 27 שנים.

יום אחד, בשנת 2006, לאחר שנים של שירות בתפקידים אזרחיים רבים, ניהול מפעל וניהול מעברי הגבול של רצועת עזה ותרקומייה, הוא פתאום מקבל הודעה במכשיר הטלפון שלו.

הודעה שרק טנקיסט יבין "נהג, אויב לפניך, סע אחור". 38 שנים אחרי המלחמה ההיא. הוא מסתקרן, ולמרות מנהגו שלא לחזור, הוא חוזר אל משאיר ההודעה. היה זה אסף שמעוני, חברו לטנק שחיפש אותו. לא עברו כמה ימים, ואחותו של משה ניר המ"פ התקשרה להזמינו לטכס

לזכרו. הוא מסרב בתוקף אבל

”
**אמרת
לעצמי,
אלוהים
ישמור. זה
הסוף שלי. לא
ידעתי לאן
נסוג הכת, אני
לא יודע את
הסיסמה ואם
אנסה לחלץ
את עצמי,
בטוח ירו בי**
”

בסוף מתרצה ומגיע לבית העלמין. ואז, באחת, שבו אליו המראות – "אני מביט במצבה ופתאום רואה את ניר מחייך אלי מהקבר, והטראסה שבחסותה הסתתרנו הוא ואני, ואבני המצבה הפכו לאבן בזלת שחורות, כמו אז ברמת הגולן. מה זה? השתגעתי לגמרי? וביקשתי שיקחו אותי בחזרה הביתה". אז מפנים סוף סוף ניסים את עובדת היותו "הלום קרב", ממנה נמנע במשך 33 שנים.

אז ירד האסימון. הוא מתחיל בפעולות לקבלת טיפול בהלם הקרב שליווה אותו, ושהצליח להדחיק במעט. במסעו הוא מגלה שתיקו האישי הצבאי נעלם, ורק לאחר חיפושים וניסיונות איתור נואשים, הוא נמצא. היה כתוב על התיק – המשוגע".

ניסים מכלוף "הלום קרב".

הפסיכולוג הראשי במשרד הביטחון, ד"ר יורם בן יהודה, הבין שכדי לחלץ את ניסים מהתסבוכת הנפשית אליה נקלע, עליו להגיע למקום ההתרחשות, קרי לרמת הגולן, אל המקומות בהם נלחם, בהם לא ביקר יותר מ 30 שנה. ד"ר בן יהודה המליץ לו ולחבריו שנותרו בחיים, לעשות סרט המספר את סיפור האישי ואת סיפור הגדוד כולו.

בנחישות האופיינית לו, הוא הצליח לרתום את חבריו, איתן הנקין, גדליה בוכבינדר ואסף שמעוני ויחד עלו לרמת הגולם לשחזר את האירועים. ההתבשלות ב"מיץ" של האירועים הולידה את הסרט "גדוד 95, מגן ברמה".

עם סיום הכנת הסרט, הוא הוקרן בערב חגיגי בלטרון בהשתתפות בני המשפחה. עבור ילדיו של ניסים זו הייתה הפעם הראשונה שהם שמעו על פעולו של אביהם.

אבל ניסים לא משוכנע שהסרט עוזר דיו לסגירת מעגל. "בחיים אתה לא גומר עם זה. כשאנשים שאתה לא מכיר מתים, מילא. כשאתה רואה חיילים מצבאות זרים מתים, בסדר, חייל מהצבא שלך, צביטה בלב. אבל כשהחברים שלך מתים, אתה משתגע"

מאת: לידיה בנעטיה

מאכלים רבים ופעילויות גסטרונומיות סובבות את חג הפסח, מגוונות, עשירות בטם וצבע.

אך, לפחות אצלנו במשפחה, דווקא אותן ג'ולות חומות-אדמדמות, רכות ומתוקות, העונות לשם המקצועי - לאהעליך (חרוסת בעברית) גונבות את ההצגה.

זכורני איך כילד הייתי מתחנף לעורך הסדר, מבקש ממנו מנה יפה של מרור טבול במי חומץ עם כדורי החרוסת ... אח איזה טעם.

והיום, כשאני עורך את הטקס, אני הוא זה שמצ'פר את בני הבית (את רובם יש לומר, לא כולם משתגעים על השילוב של החרוסת עם החומץ ומסתפקים בחרוסת בלבד) במנות גדושות מן התערובת הטעימה הזו.

לכל עדה יש את החרוסת שלה, אך שלנו, ללא ספק, הטעימה ביותר ...

מצרכים

- חבילת תמרים טחונים (חצי ק"ג)
- 100 גר' אגוזים
- 100 גר' שקדים
- כף חראראת טחון
- רימון שנשמר בקירור מראש השנה
- 50 גר' צימוקים
- תפוח עץ

אופן ההכנה

- לסחוט את המיץ מחצי הרימון
- לגרד את התפוח בפומפיה
- לטחון את האגוזים, השקדים והצימוקים
- לתוך קערה, לשפוך את תכולת

חבילת התמרים הרכים, האגוזים, השקדים והצימוקים הטחונים ואת החראראת' הטחון.

- להוסיף בהדרגה את מיץ הרימון ולערבב, עד שמתקבלת עיסה חצי קשה.

מהעיסה מכינים כדורים בגודל הרצוי.

בליל הסדר, נוהגים לערבב את החרוסת במי חומץ ולטבול בהם את המרור (מרור) ואת המרור הכרוך עם הפטאייר (כורך).

חג שמח ומבורך !

ראש השנה מתקרב
עכשיו כדאי יותר מתמיד !!
עשו מנוי על העיתון של הקהילה "עאדא"
ותקבלו גם את לוח השנה-מתנה !!
6 גיליונות + לוח שנה ייחודי
והכל תמורת 120 ₪
יש תמורה לכסף
מקבלים כרטיסי אשראי
"אור שלום" 03-6588111

חגיגה של עשייה במרכז "אור שלום" אירועים רבים נערכו בקהילה במהלך החודשיים האחרונים, פועל יוצא של שיתופי פעולה עם רכזי מושבים ו/או פעילים במוקדי יישוב בהם יש ריכוז גדול מבני העדה.

ערב פורימי במושב עלמה

בשושן פורים התקיים ערב מהנה ב"בית העם" במושב עלמה. בערב נכחו כ-200 איש שהגיעו ממושבי האיזור, שכלל מזנון בשרי ומופע שירה וצחוקים של יהודית אנושי ושלומי נעים.

ערב בסיסה בקריית עקרונ

ביישוב קריית עקרונ, הסמוך למושב יציץ ולמזכרת בתיה, התקיים ב-26/3 ערב נפלא, בהשתתפות כ-400 מתושבי המקום ומהאיזור. מופע עשיר ומושקע שכלל תערוכת תמונות, מזנון עם אוכל מסורתי (טביכה כמונייה, קוסקוס, מפרום, ת'רשי וגם מתוקים) ומופע של האמנים שימי רון וקובי ראובן וכמובן, יהודית אנושי, גיטה ראובן ויוסף מימון.

בערב השתתפו רבים שאינם מבני העדה. כל משתתף קיבל קופסת בסיסה ריחנית.

מופע "הלובים" מארחים את ברי סחרוף וגיא זוארץ בבית אבי-חי בירושלים

במקביל לערב הבסיסה בנתניה, התקיים מופע ייחודי ומיוחד בבית אבי חי בירושלים. הלובים במבחר פיוטים חדשים וגם ישנים (לקראת אלבום חדש) ארחו את הזמר הידוע ברי סחרוף וגיא זוארץ.

ערב בסיסה במתנ"ס קריית השרון בנתניה

במתנ"ס החדש (יחסית) קריית השרון בנתניה, התקיים ב-28/3 ערב בסיסה בהשתתפות כ-300 איש שהגיעו, לא רק מנתניה אלא גם מחדרה ואף מבת-ים. בערב השתתפו קובי ראובן, והשלישייה יהודית אנושי, גיטה ראובן ויוסף מימון שהלהיבו את הצופים. כיבוד ממתוקי העדה הוגש לבאים וגם תערוכת תמונות מהווי החיים בלוב הוצגה במקום. בסיום הערב קיבל כל משתתף ערכת בסיסה ריחנית.

כנס האביב של יהודי לוב במלון "באלי בוטיק" בטבריה

כנס האביב של מרכז "אור שלום" נערך הפעם במלון "באלי בוטיק" בטבריה, בארגון מופתי של חבריו יעקב ברנס. מיטב האמנים והחזנים של העדה, וחפלה ענקית במוצאי השבת. הכל במחיר שווה לכל נפש.

"אור שלום"
כנס האביב של יהודי לוב
 במלון "באלי בוטיק" המסוואר בטבריה
 ששישבת (פרשת "ויקהל פקודי") | כ"ז-כ"ח באדר תשע"ז | 24-25.3.17
 מסין מלא כולל ארוחת צהריים קלה כיום ששי, בחסות מתוקים על פי המסורת
 בר שתייה חרימית כדי להלך בלל הכיסיים

עברנו מסורתית
 "טועמיה - חיים זכ"י
 בהשתתפות
 הפייטנים והזמרים

חפלה ענקית
 כוללת והקבלת וכן יעקב זקוק
 כל הפייטנים והזמרים הנכבד

מוצאי שבת
 חפלה ענקית
 כוללת והקבלת וכן יעקב זקוק
 כל הפייטנים והזמרים הנכבד

החזן כולל מסין מלא - שתייה חרימית צהריים קלה כיום ששי - במתנ"ס החדש (יחסית) קריית השרון בנתניה
 תשלום מלא כולל ארוחת צהריים קלה כיום ששי - במתנ"ס החדש (יחסית) קריית השרון בנתניה
 תשלום מלא כולל ארוחת צהריים קלה כיום ששי - במתנ"ס החדש (יחסית) קריית השרון בנתניה

פרטים והרשמה:
 אור שלום | 03-6588111
 תשלום מלא כולל ארוחת צהריים קלה כיום ששי - במתנ"ס החדש (יחסית) קריית השרון בנתניה
 תשלום מלא כולל ארוחת צהריים קלה כיום ששי - במתנ"ס החדש (יחסית) קריית השרון בנתניה

"הלובים" מארחים את ברי סחרוף וגיא זוארץ
 שלישי 28.3 | א 20:30 | בניין 28

אירועי בסיסה של "אור שלום" במתנ"ס החדש (יחסית) קריית השרון בנתניה, התקיים ב-26/3 ערב נפלא, בהשתתפות כ-400 מתושבי המקום ומהאיזור. מופע עשיר ומושקע שכלל תערוכת תמונות, מזנון עם אוכל מסורתי (טביכה כמונייה, קוסקוס, מפרום, ת'רשי וגם מתוקים) ומופע של האמנים שימי רון וקובי ראובן וכמובן, יהודית אנושי, גיטה ראובן ויוסף מימון.

סיפורים
 28.3 | בניין 28 | א 20:30

הלובים // נודדים
 25.2 | מתי"ש גבעתי 25:00 | מרכז ענבל ת"א

מופע "הלובים" מארחים את ברי סחרוף וגיא זוארץ בבית אבי-חי בירושלים. הלובים במבחר פיוטים חדשים וגם ישנים (לקראת אלבום חדש) ארחו את הזמר הידוע ברי סחרוף וגיא זוארץ.

אור שלום
 מתי"ש גבעתי | 03-5172111 | www.inbal.org.il

חגיגה לבנגזאים !

בחודש הקרוב יראו אור בהוצאת "אור שלום" שני ספרים במהדורה עברית, שסופריהם, מבני הקהילה הבנגאזאית-רפאל לוזון ומאיר סאיג. "סיפורי בנגאזי" של מאיר סייאג ו"שקיעה לובית" של רפאל לוזון. מחיר כל ספר, 30 ש"ח. ניתן יהיה להשיגם ב"אור שלום".

סיפורי בנגזי (מאיר סייאג)

מאיר סייג יליד מחנה הריכוז ג'יאדו שבלוב, מתאר בסיפורו מקומות, נסיבות ודמויות כפי שנשתמרו בזכרוננו ובדמיונו מבנגזי של שנות החמישים. תשתעשעו מהאחיות ואטורי, גוידו נעים יעציב אתכם, הבריון מכיכר העיריה ידהים אתכם,

כפי שידהים אתכם סיפורו של פליצ'ה פדלון- ומה נגיד על האדון ארביב קר המזג?

בנוסף סיפורו של הרב חי דריקס, של שאוישה בושאיף, סיפורה המרתק של ברוריה אשתו של הרב מאיר בעל הנס, והסיפור הטראגי של מחנה גיאדו בו ניספו מאות מיהודי בנגזי.

שקיעה לובית (רפאל לוזון)

בספר זיכרונות זה, מספר רפאל לוזון את סוף ההיסטוריה של אלפי שנות הקהילה היהודית של לוב. כילד, הוא נאלץ לנטוש העיר בנגאזי שבלוב בעקבות הפוגרום שפרץ ב-5 ליוני 1967 כשהמון של ערבים משולהבים תקפו את היהודים והרסו ושרפו

כל בתי העסק שלהם. כך החלה עבורו גולה מלאת געגועים וגם מידה של סבל, של שינויים ואתגרים חדשים בעולם חדש מול עולם שאיבד, עם חוסר תקווה לחזור אליו לנצח. אולם, לפחות בזיכרון, לא מאבד תיקוה להחזיר את הלב של הקהילה שלו לפעום מחדש, דרך פעילות אינטנסיבית. פעימות שבוטלו על ידי מעשים של קנאות הרסנית.

לוזון כותב בלי טינה, עבורו החיפוש הוא אחר הצדק, לעולם לא אחרי האשם. לעוינות הוא מעמיד את הרצון לפיוס, בידיעה ששום דבר לא מזיז את מצפונם של האנשים יותר מעדות כנה, אמתית, מאוזנת. רוברטו סביאנו, הסופר האיטלקי המפורסם, שכתב את ההקדמה לספר, כותב: "מציע לקורא ולהשתהות, להחזיק את הספר קצת בין הידיים, לדפדף בו שוב ושוב, לחזור ולקרוא קטעים מסוימים, כי בדבריו של לוזון לפעמים אנחנו יכולים למצוא את ההשראה לצאת למסע של שלום וזיכרון."

לעבודת מחקר שבסופה ספר, מבוקשים צורפים, רצוי המבוגרים שבחבורה.

נא לפנות ל"אור שלום" 03-6588111

טקס בסיסה מסורתית
ביתחני אור שלום - מרכז לשימור מורשת יהדות לוב

בחובנית: תערובת תמונת מהווי יהודי לוב כיבוד מתחוקי העדה טקס הבסיסה עם קובי ראובן ולהקתו בשירה יהודית אנושי, יטה ראובן ויוסף מימון במערכונים קופסת בסיסה ריחנית לכל משתתף

יום שלישי, א ניסן, שש"ז, 26.3.2017
במות"ר קריית העדון, שדרות טום לונטוס 20, נתניה
בנייה לאלום ולחשוכה 19:30
חזירת תומע 20:15
עלות בדיקס 25 ש"ח
ברטיסים ניתן לרכוש באותו
www.masnagan.org.il

קריית עקרון 2017
חגיגות הבסיסה
ערב שכולו תרבות יהודי לוב

החוקקית יהודית אנושי: הומו קניראבון, הומו פסיקון, גרזון יוסף מימון, השחקנית בסיסה ראובן

טעימות ממאכלי העדה
טקס בסיסה חגיגי
אווירת חג

יום ראשון 26.3.17
כ"ח באדר ה'תשע"ז

החל ממועדים 19:00 בתומ"ר קריית עקרון
ניסן תשפ"ז - מספר פקוקות 2000
לפרטים ומכרטיסים באלפון
08-9406391

מלוב באהבה

בהשתתפות: הפייסן וחזרי שלום נעים הברדנס יהודית אנושי ויוסף מימון והשחקנית גני שחר

האירוע יתיקיים, א"ה ביום ב', ס"ז אדר 13/3/17 (ששון מורים) בשעה 19:00 "בית העם" במוש"ב. בופה בשרי כיד תמלל.

מחיר כרטיס 30 ש"ח בלבד
לרכישת כרטיסים מראש:
אפרת : 054-8182900
אורי : 054-2599595

בתחילת שנות החמישים, רנאטו, בנו היחיד של איסאקו נחום הגדול – אחד מן האנשים רבי ההשפעה והעשירים ביותר בקהילה היהודית של בנגאזי – סיים את לימודיו בפקולטה לרפואה באוניברסיטה של בולוניה, ושב לבנגאזי. שם, כל הקהילה ערכה לו קבלת פנים כשל אלוף. מעולם לא נראתה במל הקטן של בנגאזי, התקהלות ססגונית שכזו, ולא נשמעה המולה כה שמחה. כולם רצו לברכו לשלום, לנשק לו, לחבק אותו, לגעת בו.

נשים רבות הקיפו בכף היד הימנית את פיותיהן, ושלחו לאוויר צהלולים – אותן קריאות שמחה האופייניות לנשות האוריינט.

גדולה הייתה גאוותם, על כך שהנה, סוף סוף, יהודי מבנגאזי זכה לתואר מאחת האוניברסיטאות היוקרתיות ביותר באיטליה, ועוד במקצוע הרפואה. עבור הוריו היה זה, ללא ספק, היום היפה ביותר בחייהם.

רנאטו היה צעיר רחב גרם, ארוך כמו שרוך ודי גולמני. עצמות לחייו היו בולטות, אפו היה קצת ארוך, וסנטרו הזדקר כמו אצל העקשנים – ירושה מאביו. עיניו, שחורות, היו גלויות וחודרות, ובעמקייהן הסתתר לו ניצוץ של שמחה.

אביו סידר עם דר' לוונטאקיס, ידידו היקר והרופא המטפל שלו, שישכור אותו כעוזרו למשך תקופת הסטאז' שלו, והלה הסכים ללא היסוס.

דר' לוונטאקיס התקרב לגיל חמישים. היה עליו לדווש באופניים מדי יום כמעט, לאורך כמה וכמה קילומטרים, כדי לבקר אצל חולים שלא היו מסוגלים להגיע למרפאה, והיה לו קשה. לכן, התאים לו להיעזר בפרח הרפואה החדש והטרי שאך זה בקע מחיק האוניברסיטה.

וכך, ימים אחדים לאחר ששב רנאטו לבנגאזי, התייצב הלה בהתרגשות-מה בביתו של דר' לוונטאקיס.

לבית היו שתי קומות. בקומת הקרקע הייתה גינה קטנה ומטופחת להפליא, שדרכה עברו כדי להגיע למרפאה, ובקומה שמעל נמצאו מגורי הרופא, שם חי עם אישתו ועם שתי בנותיו.

הדוקטור לוונטאקיס הקביל את פניו בחיוך רחב, שבו התמזגה אירוניה מסותרת.

בחדר נמצא גם גבר שלא חש בנוח, ששמר על שתיקה בפינתו.

"בוקר טוב," אמר הרופא. "ברוך הבא לקליניקה שלי... דוקטור, התיק השחור שלך יפה מאוד. רואים שהוא חדש לגמרי, וכמה שהוא מבריק... עם הסטטוסקופ הנוצץ, וכל הגדג'טים הכי מודרניים... יפה ומושלם. אין מה להתפלא שאתה כבר מת לצאת איתו לפעולה."

"זה גאָטאנו," המשיך. "הוא חיכה לך. הבן שלו מרגיש רע. הוא אומר שיש לו חום, ושהוא לא אכל כבר יומיים. לך איתו, ותראה איך אתה יכול לעזור לו. ועל כל מקרה, קחו איתכם נסויב ליתר ביטחון."

הוא נמצא על המדפים מימין, כשנכנסים לחדרון שנמצא בעומק המרפאה. בוא, אני אראה לך איפה. לא הייתי רוצה שתעבור את כל הקילומטרים האלו, ואז תיווכח לדעת שזה לא סתם דלקת גרון, אלא משהו חמור יותר."

העגלה שבה הגיע גאָטאנו המתינה להם בקירבת מקום. הם עלו ויצאו לדרך.

האב, שהיה דיג ממלטה, הסביר לו באיטלקית עילגת, שבנו בן שלוש שנים, ובאותו בוקר מצבו החמיר. לאחר שאמר זאת, הסתגר בשתיקתו. לאחר נסיעה של כחצי שעה הגיעו לבקתה הצנועה של הדיג, ברובע נאבי מוסה, שרוב תושביו היו דייגים מלטיים.

כשירדו מהעגלה, באה לקראתם אישתו של הדיג. עיניה, כהות וערות, בלטו על רקע פניה החיוורות מדאגה.

הם נכנסו בשתיקה. האישה עזרה לרנאטו להסיר את המקטורן, ולאחר מכן, אף כי המשיכה שלא לומר מילה, החוותה על המיטה שבה שכב הבן החולה, ומבטה ביטא את חרדתה.

רנאטו התקרב. הפעוט התנועע בחוסר שקט מתחת לשמיכה היחידה, מצחו היה מכוסה זעה, ופניו היו כחולות, והוא התנשם והתנשף בכבדות, מתאמץ לשאוף אוויר.

על אף חוסר הניסיון של רנאטו, הספיק לו מבט אחד כדי לזהות את המחלה בתור קרמת – דיפטריה.

במיומנות לחץ באצבעו על לשונו של החולה הקטן. ואכן, חלל הפה היה מכוסה כליל בקרום עבה, לבן-ירקרק.

"דוקטור, ניסיתי לתת לו משהו לאכול, אבל הוא לא רצה," מלמלה האם.

"זה כי הוא לא מסוגל לבלוע," אמר רנאטו.

הוא היה מתוח, ולכן נשמע לא מנומס, כמעט זועף. "אז הוא במצב קשה, דוקטור?"

"קשה?" הרהר רנאטו ולחץ באצבעותיו את שורש כף היד של הילדון. "היא אפילו לא מעלה בדעתה, כמה קשה המצב."

הוא התכופף וערך בדיקה מלאה, מדוקדקת. לא הייתה אפשרות לשגות כאן באשליות: הפעוט היה קרוב למוות.

"איזה צירוף מקרים איום ונורא," חשב לעצמו. המקרה הראשון שלו הוא פעוט על ערש דווי. הוא אחז בתיק שלו, פתח אותו, מילא מזרק גדול בנסיוב נגד קרמת.

הפעוט כמעט שלא גנח, בשעה שהמחט שקעה בירכו והנסיוב זרם לאטו.

רנאטו הרגיש, בפועל, את מבטם העז של ההורים, מלא ציפייה. ואת מבטה המבועת של האם.

שניהם נעצו בו את מבטיהם, התחננו בפניו בשתיקה לעשות משהו בשביל הפעוט.

אבל מה הוא יכול לעשות? הוא ידע היטב מה עליו לעשות, ופחד.

למשך שבריר שנייה של מצוקה איומה חזה במהירות הבזק בכל הניתוחים שבהם נכח, ראה את הדיוק הקר של התנועות באולם הניתוחים של פרופסור מורטי, ולאחר מכן - איזה ניגוד מחריד - אותו יצור קטנטן ונואש, שהתעוות בעודו גוסס תחת סכין המנתחים, כשהוא שוכב לפניו על שולחן המטבח.

"אלוהים, אנא ממך!" התפלל. "עזור לי! עכשיו!" עיניו התערפלו. דומה היה שריקנות גדולה השתלטה על כל ישותו.

ואז הגיח, מתחת לאזמל, הצינור הלבן הדק, בולט לעין.

הוא חתך אותו כהרף עין, וההתנשמות הנוראה של הילד נפסקה בין רגע. במקומה באה שאיפת אוויר ממושכת, חלקה, ואז עוד אחת, ועוד אחת, דרך הפתח.

הכיחלון של המוות נעלם, הדופק התחזק.

התגובה שחש רנאטו הכריעה אותו, והוא הרגיש כאילו הוא עומד להתעלף.

הוא חשש לזוז, ורק הרכין את ראשו והסתיר את הדמעות הצורבות, שמילאו את עיניו. "הצלחתי!" חשב לעצמו. "אדוני אלוהים, בסוף כן הצלחתי!" ואחר השחיל לתוך החתך את הצינורית הדקה של פיום הקנה.

הוא שטף את ידיו המרובבות בדם, והחזיר את הפעוט למיטה. החום ירד במעלה וחצי.

הוא נשאר יושב למראשות החולה, השגיח עליו ורוקן מדי פעם את הליחה מהצינורית.

הוא חש התעניינות אוהדת, מוזרה, בילדון, והתבונן בפנים הקטנות.

הוא כבר לא היה זר לגביו.

בחמש אחר הצהריים הזריק רנאטו מנת נסיון נוספת. בשש, הפעוט התאושש במנוחה. בשמונה בערב רנאטו קם ממושבו, התמתח בכל גופו, ואמר בחיוך: "נראה לי שהוא הולך לצאת מזה." הוא הסביר לאם כיצד לרוקן את הצינורית מהליחה. "עשרה ימים והוא יהיה לגמרי בריא. אני אבוא מחר לבדוק אותו."

בעיני האם ניכרה הכרת תודה מכמירת לב, שאותה לא הצליחה להביע; הכרת תודה שכמותה יכול לחוש יצור שפל רוח בפני אֵל כלשהו.

השעה הייתה כמעט תשע בערב, כששב רנאטו התשוש למרפאה.

בידו החזיק את התיק שלו שכבר היה מלוכלך, שערו היה פרוע, חולצתו מרובבת בדם. למרות כל אלו, נראה חיוך בעיניו.

הדוקטור לוונטאקיס ישב ושתה תה עם עוגיות.

הוא סקר את רנאטו מכף רגל ועד ראש, ואחר - לפני שרנאטו הספיק לומר משהו - אמר: "דוקטור, תספר לי הכול אחר כך. כרגע, בוא תשתה ספל תה."

הוא ניגש לחלון וניסה לשקול את הדברים. אחר כך שב והתקרב למיטה. מצבו של הילד הורע, בכך לא היה ספק. נדרשה כחצי שעה עד שהנסיוב עתיד לפעול, אבל הוא ימות עוד קודם, בגלל חסימה של קנה הנשימה.

גל אימה גדול שטף את רנאטו ולחץ על בית החזה שלו. רנאטו נשם עמוק וניסה להירגע. עליו להחליט מיד... בזה הרגע... או שיאחר את המועד.

הוא חש צעיר כל כך, חסר אונים וחסר ניסיון לעומת הכוחות הקמאיים שהתחבטו בעוז בחדר.

הוא החוויר מאוד. הדם אזל משפתיו. הוא אמר בנימה של יובש: "הילד סובל מדיפטריה והקרומ חוסם לו את הלוע. יש רק דבר אחד לעשות - לנתח אותו. לחתוך את קנה הנשימה מתחת למקום החסום."

האם זעקה: "לא, דוקטור, לא!"

רנאטו פנה לעבר האב. "שים את הילד על השולחן."

לאחר רגע של היסוס, האב הניח את הבן, שהיה כמעט חסר הכרה, על השולחן המחוספס, ולאחר מכן, ברח כמעט מהחדר כשהוא מתייפח וזועק:

"אני לא מסוגל! לא עומד בזה!"

האם התעשתה במקצת, וכעת, חיוורת כרוח רפאים קמצה את אגרופיה בכוח, ונעצה את מבטה ברנאטו.

"תגיד לי מה צריך לעשות, ואני עושה."

"תעמדי קרוב אליו ותחזיקי לו את הראש למטה. ותשמרי טוב-טוב שהוא לא יזוז," השיב רנאטו, בעודו מתווה על גרונן של הפעוט קו ביד.

הוא לקח מגבת נקייה והניחה על העיניים הללו, שכבר היו מזוגגות. המצב היה כה נואש שממילא לא היה זמן להרדמה בכלורופורם.

שיגעון לחשוב בכלל להשתמש בו. רנאטו חשק את שיניו ושיקע את להב האזמל. הוא עשה את החתך ביד איתנה, אבל הרגיש שרגליו רועדות.

החתך היה עמוק, אבל בכל זאת לא הספיק. עליו לחתוך עמוק... עוד יותר עמוק. הוא צריך להחדיר את האזמל ללא חשש, ולהשגיח כל הזמן על עורק הצוואר. אוי ואבוי אם יחתוך את העורק הזה!

הוא הרחיב את החתך, משתמש בצד הקהה של הלהב, וחיפש נואשות את הסחוס הלבן של קנה הנשימה. הילד, שהתנער עקב הכאב, התחבט והתלבט כמו דג ברשת החונקת אותו. אלוהים אדירים! האם יצליח סוף סוף למצוא אותו? הוא גישש באפלה, ללא תקווה, ידע שהוא הולך לקראת אסון... שהילדון ימות.

ואז יגידו שהוא אשם, שהוא הרג אותו. על מצחו זלגו טיפות זעה.

הניסיון של הילדון לנשום היה נורא. כל החזה הזעיר התנפח, וכמו ביקש להתנתק ממקומו עם כל מאמץ מחריד נוסף, חסר תועלת, לשאוף אוויר.

עורקי הצוואר היו גדושים, הצוואר כחול-שחור, והפנים הלכו והשחירו. "לא נשאר אפילו רגע אחד נוסף," הרחרר רנאטו. "זה גמור, וגם אני."

לרכישה ב"אור שלום"

30 עאדא - עיתון קהילת יהודי לוב

<p>תיאור הקורות את הקהילה בין השנים 48 ועד שחוסלה בשנת 70.</p> <p>30 ש"ח</p>	<p>לילו ארביב היהודים בלוב בין אידריס לגדאפי 1948 - 1970 עדות מוויסטוריה בת-זמננו</p> 	<p>חידושים ופירושים על התורה שכתב ר' יעקב רקח זצ"ל</p> <p>30 ש"ח</p>	<p>קולו של יעקב חידושים ופירושים על התורה לר' יעקב רקח ת"ת</p> 	<p>ספר שירים שכתבו ילדים ובחורים בלוב בשנות ה 30 וה 40.</p> <p>10 ש"ח</p>	
<p>מיני אנציקלופדיה אודות חכמי לוב.</p> <p>50 ש"ח</p>	<p>מלכי חיל פנקס בית דין טריפולי</p> 	<p>חידושים ופירושים על התורה שכתב ר' יעקב רקח זצ"ל</p> <p>20 ש"ח</p>	<p>קול יעקב חידושים ופירושים על התורה לר' יעקב רקח ת"ת</p> 	<p>ספר המסעות של הפרופ' נחום שלושיץ שביקר בלוב בשנת 1906</p> <p>60 ש"ח</p>	
<p>סדר משניות כפי שהיה נהוג ומקובל בחוץ לארץ, בדפוס חדש, עם תוספות ושיכולים</p> <p>140 ש"ח</p>	<p>בית מנחה א</p> 	<p>חוברת לליל הושענא רבה, ע"פ מסורת יהודי לוב.</p> <p>מחיר ל 10 חוברות</p> <p>50 ש"ח</p>	<p>הדרן עלך אורייתא חידושים ופירושים על התורה לר' יעקב רקח ת"ת</p> 	<p>חוברת לכבוד ליל הזוהר וברית המילה, ע"פ מסורת יהודי לוב.</p> <p>מחיר ל 10 חוברות</p> <p>50 ש"ח</p>	<p>אערוך זמר סדר חליטה ליל הזוהר וברית המילה ב"ש מסורת יהודי לוב</p>
<p>כרך "לוב" מתוך הסידרה "קהילות ישראל במזרח" בהוצאת מכון בן צבי</p> <p>60 ש"ח</p>		<p>ספר חדש בהוצאת מכון דהאן, ובא אסופת מאמרים פרי עיטם של חוקרים בכירים:</p> <p>50 ש"ח</p>	<p>אלג'יריה ולוב יהודי אלג'יריה ולוב יהודי</p> 	<p>תיאור עלייתם של יהודי לוב ארצה כפי שחוה העיתונאי יונה כהן</p> <p>30 ש"ח</p>	
<p>פיוטים לשולחן שבת, בעיבוד חדש בקולו של אילן זוארץ.</p> <p>30 ש"ח</p>		<p>שירי שמחת תורה בעיבוד חדש בקולו של יצחק חייון.</p> <p>30 ש"ח</p>		<p>נוסח קינות ט' באב במסורת יהודי לוב.</p> <p>20 ש"ח</p>	
<p>צילומים נדירים של טריפולי, כומס, גריאן, יפרן ובנגאזי שהביא שליח אור שלום.</p> <p>30 ש"ח</p>		<p>ערכה הכוללת חוברת ודיסק ללימוד לחגי הסליחות לפי שפתי רננות.</p> <p>30 ש"ח</p>		<p>מערכונים מצחיקים בערבית של יהודית אנושי ויוסף מימון ושירה של שימי רון.</p> <p>40 ש"ח</p>	
<p>מארז כפול כולל CD וDVD עם כל פיוטי החגים.</p> <p>30 ש"ח</p>		<p>אלבום הפיוטים של "הלובים" כולל 11 קטעים חדשים ומרגשים.</p> <p>50 ש"ח</p>		<p>ערב מספרי סיפורים, כולל מערכונים ושירה.</p> <p>30 ש"ח</p>	

הוצאת "אור שלום"

הוצאות שונות

הוצאת "אור שלום"

ספרים

דיסקים ו DVD

דוד (דידו) דבוש ז"ל

דוד נולד זליתן שבלוב בחודש סיוון התרצ"ה יוני 1935, לאביו כמוס דבוש ואימו נסורה לבית משפחת כחלון. למד בחדר (סלא) אצל רבי חואטו גניש ומהיותו נער חבר כפייטן לחבורת "שירי דוד".

עלה לארץ בשנת 1951 ושכן במעברה ג' שליד אשקלון עד להקמת העיר, ושם באשקלון גר כל ימיו. מנעוריו בחו"ל ובארץ הנהיג ופרנס את משפחתו הקרובה כמו גם הרחוקה וכן בבגרותו הנהיג את הקהילה הלוברית באזור מגוריו. התגייס לצה"ל כלוחם בהנדסה קרבית ושירת עשרות שנים קשות ומסוכנות במילואים והשתתף במלחמות ישראל-מלחמת סיני, ששת הימים ומלחמת יו"כ. היה ממקימי בית כנסת "אהבת תורה" בעתיקות א' שבאשקלון בהמשך לבית כנסת שהיתה להם במעברה. דוד בנה במו ידיו והרחיב את ביה"כ לכבוד ולתפארת.

כשעמד לדין תורה בדרישתו מהרבנות לקבל בית כנסת, שאל רב העיר מי הוא זה הצעיר לבוש מכנס קצר שדורש לקבל בית כנסת? ובסוף זכה ואכן קיבל לידי את המבנה להקמת בית כנסת לשמש כראש הועד ובהמשך גם החזן והגבאי במשך 47 שנים. בקולו ובתום לבבו ריגש את קהלו בתפילות של הימים הנוראים, במועדים ובשבתות.

היה חבר בחברת קדישא של העדה הלוברית ועסק בחסד של אמת, באהבה ובהקרבה עשרות בשנים, והכל בשיתוף עם רעייתו הצדקת מרת חנינה דבוש הי"ו.

למחייתו עבד בבניית הארץ בחברת "סולל בונה" במקצוענות מעולה.

היה איש משפחה למופת וכל סובביו העריצו אותו. הותיר אחריו בן ובת, 8 נכדים ו-7 נינים ומשפחה שלמה הכואבת מאוד את לכתו.

נפטר בשיבה טובה ונקבר בליווי שופר בד' באדר תשע"ז.

ת.נ.צ.ב.ה.

ניסים ברדה ז"ל

שנתיים עברו מאז לכתך, שמורגשים כנצח בליבנו בחסרונוך. החגים בלעדייך איבדו מעט ממשמעותם, והכיסא בשולחן הסדר נשאר מיותר. טמנת בנו - בנכדייך אין ספור ערכים,

שילוו אותנו עד קץ הימים. הדרך אשר לנו התִיית, קיימת לנגד עיננו בכל רגע ורגע. סיפוריך הרבים אודות השואה והעלייה היו מצמררים, ויהיו כשיעור לנו ולדורות הבאים. בשיבה טובה עלית למרומים, ומודים אנו לאלוהים על כל הניסים.

מתגעגעים ללא הרף, משפחת ברדה.

רחל סרוסי ז"ל

הלכה לבית עולמה הגב' רחל סרוסי. הגב' סרוסי, אשת יוסף סרוסי, שהיה המזכיר של תנועת "בן יהודה" בטרופול, שימשה מורה עוד בחו"ל וגם בארץ.

הייתה חניכה בתנועת "בני עקיבא" בטרופול, שם הכירה את יוסף. כבעלה, אף היא, ינקה את שרשי השפה העברית עוד מילדותה ושפתה עד יומה האחרון הייתה מדויקת ומוקפדת להפליא.

יהי זיכרה ברוך.

לזכר אמנו וסבתנו היקרה

פורטונה לגזיאל ז"ל

בת רחל ומאיר לביא ז"ל

נפטרה כ"ב ניסן תש"ס

יהי זכרו ברוך

מרכז "אור שלום"

משתתף בצער משפחת מימון (הוד השרון) בלכתו בשיבה טובה של אבי המשפחה

דינו מימון ז"ל

1924-2017

בעלו של "פוטו דינו" הידוע עוד

מטרופולי

צילם ותיעד את חיי הקהילה במשך דורות.

יהי זכרו ברוך

במלאת 15 שנים לפטירת איבנו וסבינו היקר

אשר עודי ג'נאח ז"ל

בן סרינה ויהודה ז"ל

נקיים אזכרה ועליה לקבר

ביום ג' כט' ניסן תשע"ז (25.4.17)

בשעה 17:30

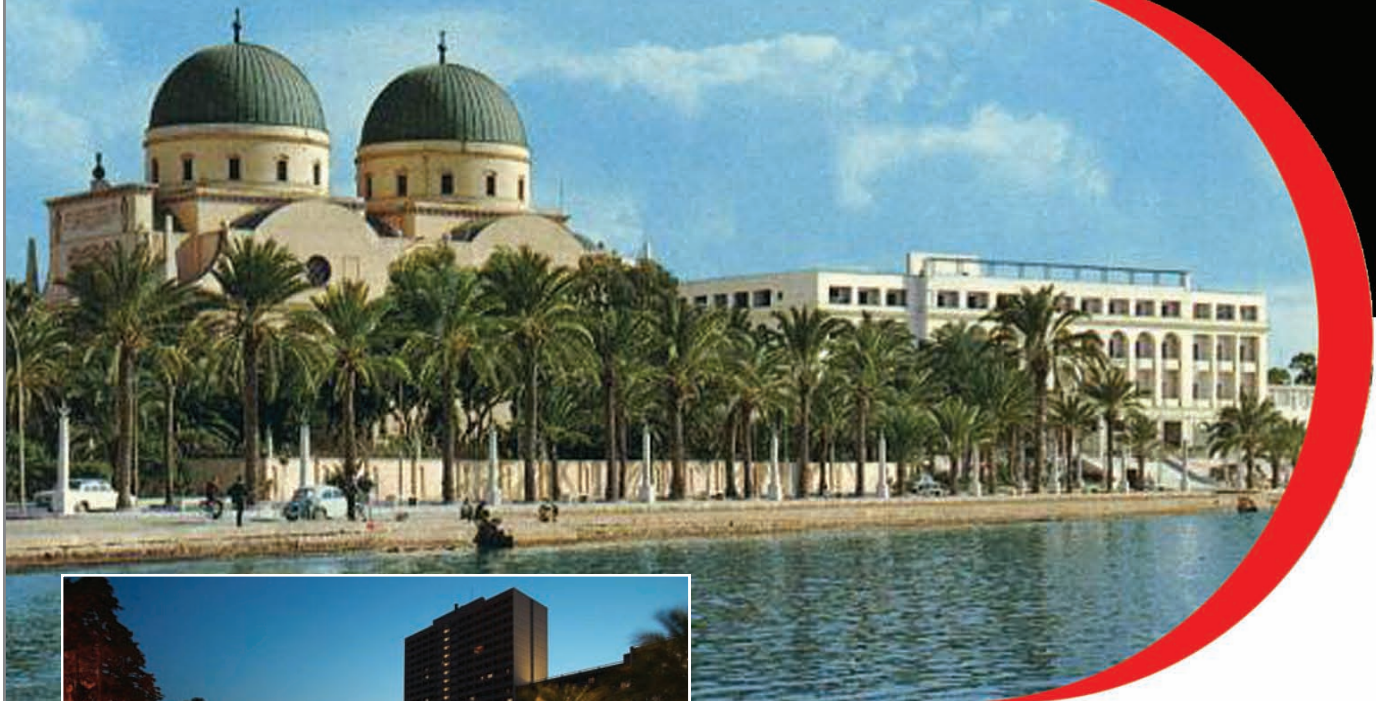
בבית העלמין נווה הדר הוד השרון

אזכרה תיערך בבית הכנסת "משכן סאסי"

עולי לוב מגדיאל בשעה 19:00

יהי זכרו ברוך

כנס של פיוס

מלון רודוס פאלאס

29 יוני - 2 ליולי 2017
- באי רודוס (יוון)

התכנסות של לובים מכל הדתות והעדות
שסולקו מלוב בשנת 1967.
50 שנה אחרי: יוני 1967 - יוני 2017

התוכנית בת שלושה הימים:
מופעים אומנותיים, זמרים, להקת פולקלור מלוב, קבוצות אתניות.
אישים פוליטיים ודיפלומטיים מלוב, ישראל, איטליה ובריטניה.
הרצאות.
משתתפים: יהודים, נוצרים, מוסלמים מלטיזים ויוונים
מלון "רודוס פאלס", 5 כוכבים עם כל הפינוקים.

חדר זוגי: 435 דולר לאדם
חדר ליחיד: 525 דולר.
אדם שלישי בחדר זוגי: 419 דולר.
ילד עד גיל 12: 399 דולר
חדרים עם נוף לים בתוספת של 10 יורו

המחיר כולל:

- טיסת שכר תל אביב-רודוס-תל אביב כולל מיסי נמל וביטחון
- הסעה משדה התעופה של רודוס למלון וחזרה
- שהייה 3 לילות במלון על בסיס חצי פנסיון
- ארוחת בוקר אמריקאית
- ארוחות [ימי חמישי בערב, שישי בערב, ארוחת צהריים בשבת]
- כניסה לכל ההופעות

הכנס מאורגן ע"י איחוד יהודי לוב - רפאל לוזון